

NAPRAFORGÓ BÖLCSŐDE

SZAKMAI PROGRAMJA

Intézmény neve:

Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény

Intézmény székhelye:

9700 Szombathely, Bem József u. 33.

Tel.: 501-551

sebestyen.bianka@ebi.szombathely.hu

www.bolcsodeszombathely.hu

facebook: Szombathelyi Bölcsődék

Az intézmény telephelye:

Napraforgó Bölcsőde

A bölcsőde adatai:

9700 Szombathely, Bem József u. 33.

Tel.: 501-578

tasnadi.andrea@ebi.szombathely.hu

www.bolcsodeszombathely.hu

facebook: Szombathelyi Bölcsődék

Bölcsődevezető: Panker-Tasnádi Andrea

Ellátás típusa:

Bölcsődei ellátás

Bölcsődei csoportok száma: 6 db

Férőhelyszám: 78 fő

Nyitva tartás:

Hétfő – péntek: 6.00 órától – 18.00 óráig

A bölcsőde fenntartójának neve, címe, telefonszáma:

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata

Egészségügyi és Közszolgálati Osztály

dr. Bencsics Enikő

Osztályvezető

9700 Szombathely, Kossuth Lajos u. 1-3.

Tel. : 94/520-100

e-mail: Bencsics.Eniko@szombathely.hu

www.szombathely.hu

*„Minden egyes gyermek egy csoda. Nem lehet tudni, hogy kiben, mi lakozik: egy új Ady
Endre vagy épp Blaha Lujaza. Ha ajtót nyitunk előttük, esélyt adunk nekik, hogy
kibontakoztassák személyiségüket, a tehetségüket. Nem kell hozzá mást tenni, csak egymásból
a „jót kiszeretni”.” (Böjte Csaba)*

Bem József utcai panelházak tövében egy szívdobbanás.
A szürke betontömbök közül kacagva kandikál ki egy tenyérnyi gyermekzsivajtól
hangos, fáktól átölelt üde zöld folt.

A MI BÖLCSŐDÉNK!

Szakmai programot készítette: Sebestyén Bianka
Szakmai program készítésének időpontja: 2018. január 1.
Érvényessége: 2020. december 31.

Tartalom

1	AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI.....	6
1.1	Bölcsődei ellátás	6
1.2	Személyi feltételek	7
1.3	Tárgyi feltételek:.....	7
1.4	Játékkészlet.....	10
2	A SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, FELADATAI, ALAPELVEI	13
3	ALAPFELADATOK, CÉLOK.....	13
4	A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FELADATAI	15
4.1	A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése.....	15
4.2	Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása	15
4.3	Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése	16
4.4	A megismerési folyamatok fejlődésének segítése	16
5	A BÖLCSŐDEI NEVELÉS ALAPELVEI	17
5.1	A család rendszerszemléletű megközelítése	17
5.2	A koragyermekkorai intervenció szemléletének befogadása	17
5.3	A családi nevelés elsődlegességének tisztelete	17
5.4	A kisgyermek személyiségének tisztelete	18
5.5	A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe	18
5.6	A biztonság és a stabilitás megteremtése	18
5.7	Fokozatosság megvalósítása.....	19
5.8	Egyéni bánásmód érvényesítése	19
5.9	Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége.....	19
5.10	A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása	19
6	A BÖLCSŐDEI ÉLET MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SAJÁTOS FELTÉTELEI.....	20
6.1	Kapcsolat a szülőkkel	20
6.1.1	A családlátogatás	20
6.1.2	A szülőcsoportos beszélgetések	21
6.1.3	A szervezett, családi programok programok.....	21
6.1.4	Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás	21
6.2	„Saját kisgyermeknevelő”-rendszer	21
6.3	Gyermekcsoportok szervezése	22
6.3.1	Napirend.....	22
6.4	A bölcsőde kapcsolatai más intézményekkel	23
6.4.1	A bölcsődék kapcsolata a bölcsődei hálózaton belül	23
6.4.2	Bölcsőde és óvoda kapcsolata	23
6.4.3	Egyéb kapcsolatok.....	23
7	A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI.....	23
7.1	Gondozás	24
7.2	Játék	24
7.3	Mondóka, ének	25
7.4	Vers, mese	25
7.5	Alkotó tevékenységek.....	26
7.6	Mozgás.....	26
7.7	Tanulás.....	26
7.8	Egyéb tevékenységek	27
8	ALAPELLÁTÁSON TÚLI, A CSALÁDI NEVELÉST TÁMOGATÓ SZOLGÁLTATÁSOK	27
8.1	Idegen nyelvi játékok.....	28

8.2	Babamuzsika.....	28
8.3	Só-szoba.....	28
8.4	Nyári testvértábor	28
8.5	Szolgáltatások igénybevétele.....	28
9	DOKUMENTÁCIÓ	29
9.1	Bölcsődevezető által vezetett nyilvántartások, illetve kezelt dokumentumok:	29
9.2	Kisgyermeknevelők által vezetett nyilvántartások, illetve kezelt dokumentumok: ..	30
10	A FEJLŐDÉS LEGGYAKORIBB JELLEMZŐI A BÖLCSŐDÉS KOR VÉGÉRE	31
11	ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA.....	31
12	GYERMEKEK, SZÜLŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK:.....	32
12.1	Szülők joga	32
12.2	Szülők kötelessége.....	32
12.3	A gyermek joga	32
12.4	A gyermekjóléti szolgáltató, intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja 33	
13	AZ INTÉZMÉNYI MUNKAVÁLLALÓK JOGAI ÉS VÉDELME:.....	33
14	BÖLCSŐDÉNK RÉSZLETES SZAKMAI PROGRAMJA	34
14.1	SZEPTEMBER.....	35
14.2	OKTÓBER	37
14.3	NOVEMBER.....	39
14.4	DECEMBER	40
14.5	JANUÁR	41
14.6	FEBRUÁR.....	42
14.7	MÁRCIUS	43
14.8	ÁPRILIS	45
14.9	MÁJUS	47
14.10	JÚNIUS.....	48
14.11	JÚLIUS - AUGUSZTUS	49
15	TEREPTANÁRI FELADATOK.....	49
15.1	Oktatás-képzés.....	49
16	SZAKMAI DOKUMENTÁCIÓ	49
17	TOVÁBBKÉPZÉSI FELADATOK	50
18	GYAKORNOKI PROGRAM BÖLCSŐDÉNKBEN	51
19	AZ EGÉSZSÉGES TÁPLÁLKOZÁS ALAPJAI A CSECSEMŐK, A TIPEGŐK ÉS A KISGYERMEKEK TEKINTETÉBEN, AZ ÉTKEZÉSEK FAJTÁI, KÖRÜLMÉNYEI, MÓDSZEREI.....	51
20	MELLÉKLETEK	55
20.1	Gyakornoki megállapodás	55
20.2	Megállapodás.....	57
21	FELHASZNÁLT IRODALOM	64
22	ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT	65

1 AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI

1.1 Bölcsődei ellátás

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében. /1997. évi XXXI. törvény 42.§ (1)/ A bölcsőde az (1) bekezdésen túl végezheti a fogyatékos gyermekek nevelését és gondozását is. A bölcsődei ellátásban az Nktv. 4. § 25. pontja szerinti gyermek legfeljebb hatéves koráig vehet részt.

Bölcsődénkben integráltan fogadjuk a szakértői véleménnyel rendelkező sajátos nevelési igényű gyermekeket. A sérült gyermekek ellátásához megfelelő tárgyi feltételekkel rendelkezünk, illetve a Pedagógia Szakszolgálat szakembereinek útmutatása alapján végezzük a gyermekek ellátását, a korai fejlesztés támogatását.

A hátrányos helyzetű, szegény, periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányok és következményeik enyhítése, ellensúlyozása fontos feladatunk. Bölcsődénk a gyermekvédelem egyik első „jelző intézménye”, ahol a gyermekek a nap jelentős részét töltik. A hátrányos, rossz feltételek között növekvő gyermekeknek inger gazdag, a fejlődésük, a jó irányba befolyásoló környezetben való nevelkedés lehetősége, esélyegyenlőségük, későbbi életpályájuk szempontjából fontos.

A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény 538 férőhellyel, 7 működő bölcsődével, ezen belül **a Napraforgó Bölcsőde 78 férőhellyel biztosítja a három éven aluli gyermekek** napközbeni ellátását Szombathely Megyei Jogú Város és 4 kistérségi település számára.(Nárai, Sé, Torony, Gencsapáti)

Továbbá bölcsődénkben biztosítjuk a tej, tojás érzékeny és allergiás gyermekek számára a diétás étkezés lehetőségét, valamint vallási okokból a sertésmentes étkezés lehetőségét.

1.2 Személyi feltételek

Személyi feltételek: 24 fő

Bölcsődevezető:	1 fő
Bölcsődevezető helyettes:	1 fő
Kisgyermeknevelő:	13 fő
Bölcsődei dajka:	4 fő
Szakács:	2 fő
Konyhai segítő:	2 fő
Udvari munkás:	1 fő

Szakdolgozók iskolai végzettség szerinti megoszlása: 15 fő

Egyetem:	1 fő
Főiskola:	11 fő
Felsőfokú szakképesítés:	1 fő – ebből diploma megszerzése folyamatban van: 1 fő
OKJ:	4
Szakiskola:	1 fő

Bölcsődeorvos havi 4 órában (heti 1 órában) megbízással kerül foglalkoztatásra.

1.3 Tárgyi feltételek:

A bölcsőde helyiségei:

- Főzőkonyha
- Húselőkészítő
- Zöldségelőkészítő
- Fekete mosogató
- Fehér mosogató
- Edénytároló
- Vegyi áruraktár
- Mosó-és vasaló helyiség
- Dolgozói öltöző
- Felnőtt módó zuhanyzóval
- Akadálymentes mosdó

- Takarítószer raktár
- Só-szoba
- Megfigyelő szoba 2 db
- Felnőtt mosdó 2 db
- Dolgozói étkező
- Irodák 4 db
- Előadóterem/könyvtár
- Melegítő konyha
- Csoportszoba 6 db
- Játéktároló raktár 3 db
- Gyermekfürdő 3 db
- Gyermeköltöző 3 db
- Levegőztető terasz 3 db
- Külső játéktároló ház

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet - a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató épületét, játszóudvarát és egyéb helyiségeit -, a jogszabályi és szakmai előírások, a csoportokba járó kisgyermekek létszáma, életkora, igényei alapján úgy kell kialakítani, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja. A bölcsőde (2007. évben) komplex akadálymentesítése megtörtént az ellátotti csoportra specifikusan.

Egy bölcsődei nevelési, gondozási egység - 3 egység található a Napraforgó Bölcsődében- két gyermekcsoportból, egy fürdőszobából és egy gyermeköltözőből áll.

A **fürdőszoba** közvetlenül kapcsolódik mindkét gyermekszobához, így biztosítja a szobában játszó gyermekekre a rálátást. A gyermek gondozását és önállósodását segítő berendezési tárgyak és eszközök a gyermek méretéhez és fejlettségéhez igazodnak. Felszerelése: 4 db gyermekmosdó (peremmagasság: 45 cm) hideg-meleg vízzel, keverő csappal; 3 db gyermek WC; 1db beépített gyermekfürdőkád, illetve zuhanytálca hideg-meleg vízzel, keverő csaptelleppel, flexibilis zuhanyozóval; 2 db pólázóasztal; minden gyermek részére saját fésű és törülköző elhelyezésére alkalmas tartó; a gyermek teljes alakját mutató tükör a gyermek magasságában elhelyezve; fogmosópohár tartó. A Napraforgó bölcsődében a pelenkázó asztalok felett, egymástól külön álló fakkokban kerül elhelyezésre az otthonról hozott pelenka, törülköző és popsikrém. A fürdőszoba csempével borított, ami lehetővé teszi a fertőtlenítést.

A **gyermeköltöző** (átadó) a gyermekbejárat előteréből nyílik, a fürdőszobához átlátszó üvegezett ajtóval kapcsolódik. Felszerelése a gyermekek életkorához igazodik.

Megtalálható benne a gyermekek jelével ellátott szekrények, melyekben a ruhák kerülnek elhelyezésre, és cipőtároló. A gyermekek életkorához igazodóan a különböző csoportokban eltérő ülőalkalmasságok állnak a gyermekek rendelkezésére.

Ennek értelmében a csecsemő csoportban alacsonyabban lévő szivacsok, szőnyeg, míg nagycsoportban már kis padok is megjelennek erre a célra. A szekrények úgy vannak kialakítva, hogy a balesetvédelmi előírásoknak megfelelnek, így minimálisra csökkentik annak az esélyét, hogy a gyermek magára rántsza azokat. A gyermeköltözőben is található pakoló asztal, melyet elsősorban a szülők használnak a reggeli és délutáni öltöztetések alkalmával.

A **gyermekszoba** ajánlott alapterülete minimum 3 m² /fő, de 10 fő esetében legalább 40 négyzetméter legyen. Mindegyik csoportszoba meghaladja a 40 m²-t. A bútorozást balesetmentesen, a gyermekek fejlettségét követve alakítjuk. A helyiségnek hézagmentes, mosható, fertőtleníthető és tartós melegpadló (parketta) burkolata van. Az oldalfalakat 1,30 m magas ütés- és kopásálló, mosható és fertőtleníthető burkolat védi. A gyermekszobákban a világítást közvetett (káprázásmentes) formában került kialakításra (fényerősség min. 300 Lux); a szobák falai világosak, meleg színűek, a mennyezet fehér, a bútorzat fénytelen felületű.

Az épület adottságai nem teszik lehetővé, hogy minden gyermekcsoporthoz **terasz** kapcsolódjon, így gondozási egységenként 3 levegőztető terasz biztosított a bölcsődében. Két gyermekszobához szintben, közvetlen ajtókijáráttal, a játszókerthez enyhe lejtésű rámpával kapcsolódik. A harmadik terasz az emeleten a folyosóról megközelíthető. A terasz burkolata tisztítható, fertőtleníthető, csúszásmentes és fagyálló.

A **játszókert** funkciója a gyermekek szabad levegőn történő játékához szükséges mozgástér biztosítására szolgál. A játszókert alapterülete 1530 m², így a 10 m² /gyermek előírás szerinti alapterület rendelkezésre áll. Benne burkolt és füvesített felületeket, homokozót, szabályozható kevert vízzel vízpermetezőt alakítottunk ki, valamint telepített, kültéri játékokat helyeztünk el. A telepített játszószerkezt füvesített területen, illetve gumitéglával burkolt területen kerültek elhelyezésre. /1 m esési magasság felett, az esési területen az MSZ EN 1177 vonatkozó szabvány szerint, ütésécillapító talajt kell kialakítani (gumitégla, homok, füves terület, laza faforgács)./ A játszóudvar árnyékolását gyorsan fejlődő, nagy lombzatú, kevésbé igényes fák biztosítják. Az örökzöld és lombhullató növények 30-70 %-os

megoszlásúak. A bölcsőde kertjét függőleges pálcasztású áttört kerítés veszi körül. A kapukra a gyermekek számára elérhetetlen magasságban a mágneseszár került felszerelésre.

A játszókert árnyas szélében egy 65 méter hosszú Kneipp ösvény került kialakításra, melyet jó idő esetén mezítláb használnak gyermekek és felnőttek egyaránt. A legkisebbek udvarrésze egy 1 m magas fakerítéssel került leválasztásra, a nagyobb gyermekek udvarrészétől.

1.4 Játékkészlet

Az egyes gyermekcsoportok játékkészleteinek összeválogatásakor egészségügyi és pedagógiai szempontokat veszünk figyelembe.

Egészségügyi szempontok:

- Könnyen tisztítható, fertőtleníthető legyen,
- Balesetet ne okozzon – ne legyen törött, ne legyen könnyen törhető, ne essen szét darabjaira, éles sarkai ne legyenek, ne lógjon hosszú zsinóron, ne legyen túl nehéz,
- Csecsemő és tipegő korban ne legyen olyan kisméretű, hogy orrba, fülbe, garatba kerülhessen!

Pedagógiai szempontok:

- Minden tevékenységformához legyenek megfelelő játékszerek (manipuláció, konstruálás, utánozó-, szerepjáték, mozgásfejlesztő játék..., stb.),
- A játék színe, nagysága, formája keltse fel és tartsa ébren a gyermek érdeklődését,
- Több fajta tevékenységre lehessen felhasználni,
- Legyenek más nemzetek szokásait tükröző játékok,
- Játékválasztásnál legyen szempont a nemek közötti egyenlőség elvének betartása (a kislányoknak is legyen autó, a fiúknak is baba).

Kivitelezés:

- Igényes legyen,
- A fokozott használatra számítva készüljön.

Elhelyezése:

- Nyitott játékpoliccon,
- Tárolóedényekben (vödrökben, kosarakban),
- Kisgyermeknevelő által elérhető polcon (felügyeletet igénylő játékok).

Alapjátékok (minden csoportban biztosítani kell):

- játszókendők,
- babák,

- labdák,
- képeskönyvek,
- mozgásfejlesztők.

Csecsemőkorú gyermekek játéakai

A játékoknak mérete, súlya, alakja olyan, hogy ha a csecsemő rájuk fekszik, vagy magára ejti őket, ez ne legyen számára fájdalmas vagy ijesztő, kellemetlen. A csecsemők részére válogatott játékoknak nincs olyan része, amit a gyermek lenyelhet. Nem adunk szőrmeállatok, hajas babák, mert a mindent a szájába vevő csecsemő számára rendkívül veszélyesek a torkára tapadó, esetleg a légutakba kerülő szőrszálak. Mennyiségét tekintve – kivéve a nagyméretű játékokat – minden gyermeknek jut azonos típusú játék (baba, mackó, könyv).

Csecsemő részére jól megmarkolható, rázható játékok:

- játszókendők,
- frottír labdák,
- csörgők,
- rágókák.

Változatos felületű textil figurák: babák, macik, nyuszik, stb.

Csecsemőknek is adhatók:

- építőjátékok egyes elemei, amelyek önmagukban is alkalmasak a manipulációra,
- karikák,
- Montessori torony korongjai,
- hordó- és kockasorok,
- homokozóformák.

Üreges játékok:

- vödrök,
- tálak,
- kosarak.
- könyvek: egy ábrás, textil, műanyag, keménylapú.
- nagyméretű eszközök: labdák, mászópárnák, úszógumik.nyv, autó, labda).

Típegő korú gyermekek játéakai

A nagyméretű játékok kivételével minden gyermeknek jut azonos típusú játék (baba, mackó, könyv, autó, labda). A gyűjtögető-soralkotó játék korszakában az arra alkalmas játékféleségből a csoportlétszám 3-4-szerese áll rendelkezésre.

Konstruáló játékok: DUPLO LEGO, fa építőkocka, Montessorik, baby logik, pohársorok, hordósorok, formakirakók, nagyméretű gyöngyök.

Nagymozgásos játékok: hordár kocsik, autók, dőmperek, motorok, triciklik, mászóka, alagút, baby csúszda, labdák.

Húzogatható, tologatható eszközök: vonatok, autók.

Üreges játékok: kosarak, szatyrok, vödrök, tálak, talicskák.

Homokozó játékok: vödrök, lapátok, homokozó formák, sziták.

Babák, macik, állatfigurák (plüss, frottír).

Használati eszközök: lábasok, tányérok, poharak, sziták, szűrők.

Könyvek: elsősorban keménylapú lapozó és leporelló.

Alkotó játék eszközei: zsírkréta, ceruza, filctoll, gyurma (só-liszt, főzött), stb; Ezeket felhasználás után állandóan pótoljuk.

Nagy csoportos gyermekek játéakai

A típegő csoport eszközeit biztosítjuk az alábbi játéktípusokkal kiegészítve:

A szerepjáték kellékei: szerszámok, főzőedények, gyúrotábla, vágódeszka, babaruhák, takarók, seprű, lapát, orvosi táskák, telefon, kisebb méretű felnőtt ruhák, sapkák, kendők, táskák, cipők, fodráskellékek. Úgy helyezzük el, rendszerezve, hogy felhívó jellegük érvényesüljön, pl. ruhákat, kötényeket akasztóra, stb.

Babák: karakterbabák, etnikai különbségeket hangsúlyozó babafajták, bábok.

Kisméretű gyöngyök, fűzős játékok.

Alkotó játék eszközei: zsírkréta, ceruza, filctoll, festék, gyurma (só-liszt, főzött), olló, különböző minőségű papírok, ragasztó, falevél, gesztenye, iskolatábla, kréta stb. Ezeket állandóan pótolni kell.

Könyvek: elsősorban lapozható mese- és képeskönyvek.

Zenei hangot adó eszközök, ritmus hangszerek.

2 A SZOLGÁLTATÁS CÉLJA, FELADATAI, ALAPELVEI

A Bölcsődei Nevelés Országos Alapprogramjának megfelelően a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény Napraforgó Bölcsődéje számára a helyi sajátosságokat figyelembe véve készítettük el saját szakmai programunkat, melyben kiemelt területet kapott a néphagyományok ápolása (továbbiakban: Szakmai program), hogy keretet adjon a bölcsődénkben folyó szakmai munkának. Az Alapprogram és a Napraforgó Bölcsőde Szakmai Programja tartalma és szemlélete összhangban van Magyarország Alaptörvényével, a 3 év alatti korosztályra vonatkozó jogszabályokban foglaltakkal, a bölcsődei nevelés hagyományaival, felhalmozott értékeivel, a nemzeti sajátosságokkal, a legújabb koragyermekkorai kutatások eredményeivel.

A jogszabályi előírások, a szolgáltatást igénybevevők szükségletei, az intézményi adottságok alapján a bölcsődének helyi szakmai programot kell készíteni, amelynek meg kell felelni az Alapprogramban foglaltaknak.

A bölcsődei nevelés középpontjába a kisgyermeket nevelő család áll. A családra, mint komplex rendszerre tekint, melynek értelmében nemcsak a kisgyermek nevelését, hanem az egész család támogatását célozza meg.

3 ALAPFELADATOK, CÉLOK

A bölcsődei nevelés alapfeladatait az Országos Alapprogramban foglaltak szerint érvényesítjük a gyakorlatban.

Célunk:

- A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, a család erősségeire építve, a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának és jóllétének megteremtése.
- Magas szintű nevelői tevékenység végzése mely hozzájárul az optimális személyiségfejlődéshez úgy, hogy minden gyermek egyéniség maradjon a csoportban.

- Jól szervezett, folyamatos, rugalmas napirend kialakítása a gyermek igényeihez igazodva.
- Elősegíteni a gyermek harmonikus fejlődését feltétel nélküli szeretettel és elfogadással.
- Identitásának erősítése, kompetenciájának figyelembevétele, tapasztalatszerzési lehetőség biztosítása, viselkedésminták nyújtása.
- A hátrányos helyzetű, a szegény és a periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítésére törekvés, szükség esetén más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel együttműködve.
- A csoportban nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek esetében minél fiatalabb életkortól kezdve támogatni a habilitációt és rehabilitációt.
- A kisgyermeket „érzelmi hídjain” keresztül bevezetni a népi hagyományok világába.
- A szocializáció biztosítása az életkor, az egyéni sajátosságok, és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.
- Alapellátáson túli szolgáltatások szervezése, mint babamuzsika, közösen a családokkal, pöttöm torna, délelőttök folyamán heti rendszerességgel, só szoba használata a téli időszakban és a német nyelv megismertetése és megkedveltetése a 2,5 - 3 éves gyermekek körében, a mindennapos németes játékok biztosításával

4 A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FELADATAI

A bölcsődei nevelés feladata a családban nevelkedő kisgyermekek bölcsődei nevelésének és esetlegesen kiegészítő szolgáltatásoknak biztosításával 20 hetes – 3 éves egészséges, és a 20 hetes - 6 éves sajátos nevelésű igényű gyermek testi - és pszichés szükségleteinek kielégítése, az optimális fejlődés elősegítése. A hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányok és következményeik enyhítésére törekvés. A sajátos nevelési igényű gyermekek rehabilitációjának és rehabilitációjának segítése a gondozás, nevelés, az egyéni és a csoportos foglalkozások keretében.

4.1 A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsőde, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg.

A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat, elengedhetetlen feltétel a kisgyermekek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

4.2 Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A szakemberek feladata a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus testi és lelki fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.

A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg. A rugalmas, kisgyermek életkorához, évszakhoz igazodó napirend biztosítja, az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekedni kell az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakítására.

A prevenciós feladatok megvalósításához szükség esetén speciális szakemberek is bevonhatók – dietetikus, gyógypedagógus, pszichológus, mentálhigiénés szakember, gyermekfogszakorvos stb.

Preventív szerepet tölthet be, az intézmény lehetőségeihez mérten kialakított só terápiás szoba, a nagymozgások gyakorlásához, fejlesztéséhez szükséges eszközökkel felszerelt helyiség, hidroterápiás medence, fényterápiás, hangterápiás, zeneterápiás szoba.

4.3 Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A feladat megvalósításának alapja az érzelmi biztonságot nyújtó nevelői magatartás. Ez magában foglalja, a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermek bölcsődébe kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az én érvényesítés, tolerancia, empátia gyakorlásának színterei. Ezek felismerése és támogatása hozzájárul az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez.

Az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére is törekedni kell. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek kommunikatív képességének fejlesztése érdekében, az ingerekben gazdag nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés minden helyzetében.

Különös figyelmet kell fordítani a sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére szükség esetén más szakemberek bevonásával is.

4.4 A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A kisgyermek érdeklődésének kialakítása és erősítése, a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével történik. A bölcsődei nevelés helyzeteiben a szakember ismeretet nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását.

A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása.

Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

5 A BÖLCSŐDEI NEVELÉS ALAPELVEI

5.1 A család rendszerszemléletű megközelítése

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nemcsak a kisgyermeket, hanem a családot tekinti kiinduló pontnak. Az alrendszerek működését és az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárul a családi jóllét fenntartásához.

5.2 A koragyermekkorai intervenció szemléletének befogadása

A koragyermekkorai intervenció azt jelenti, hogy minél korábban és minél szélesebb körben, már az esetleges problémák kialakulása előtt, figyelmet kell fordítani a családok támogatására. Magába foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek támogatását szolgálja. A bölcsőde funkcióját tekintve alkalmas színtere a koragyermekkorai intervenció szemléletének befogadására, alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata a rizikóval terhelt családok fokozott támogatása, az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

5.3 A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

5.4 A kisgyermek személyiségének tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg.

A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető emberi jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani a különböző faji, kulturális, vallási, nyelvi, nemi valamint fizikai és mentális képességbeli különbségek iránti tolerancia kialakítására.

5.5 A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Éppen ezért a kisgyermeknevelő felelős szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, mentális állapota karbantartásáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

5.6 A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek egyéni igényeitől függő adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újrateremtésére.

A kisgyermek személyi- és tárgyi környezetének állandósága („saját” kisgyermeknevelői-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét.

A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

5.7 Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás estén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását.

5.8 Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális, és vallási hovatartozását.

Fontos, hogy a bölcsődébe járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

5.9 Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei.

A nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A fiziológias szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

5.10 A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben.

Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Segíteni kell a kisgyermek önálló kezdeményezéseit, kíváncsiságuk fenntartásával, pozitív visszajelzésekkel. Így teremtünk biztos alapokat az egész életen át tartó tanulás folyamatához.

6 A BÖLCSŐDEI ÉLET MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SAJÁTOS FELTÉTELEI

6.1 Kapcsolat a szülőkkel

A bölcsődei nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A családi és a bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti partneri kapcsolat kialakítása elengedhetetlen feltétele a gyermekek harmonikus fejlődésének. A szülő ismeri legjobban a gyermekét, ő a szakértője, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő pedig, mint szakember, szaktudásával, tapasztalataival tudja segíteni a szülőt gyermeke nevelésében.

A szülők és a bölcsőde folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről; ez alapvető fontosságú a személyre szóló bölcsődei nevelés kialakításában, és a családokat is segítjük a gyermek nevelésében.

A korrekt partneri együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinteség, a hitelesség, a személyes hangvétellű (de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó, tapintatos, folyamatos kommunikáció, az információ megosztása.

A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van: egyéni és csoportos, továbbá írásos és szóbeli tájékoztatók. Kapcsolattartási formák:pl.: beszélgetés érkezéskor és hazamenetelkor, családi füzet, családlátogatás. Csoportos kapcsolattartási formák: szülői értekezletek és szülőcsoportos beszélgetések, hirdetőtábla, nyílt napok, írásos tájékoztatók, szervezett programok, stb. Mivel mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért párhuzamosan alkalmazzuk őket.

6.1.1 A családlátogatás

A családlátogatás célja, a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése. Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerüljön sor.

A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életéről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízza. Fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

6.1.2 A szülőcsoportos beszélgetések

Tematikus beszélgetéseket végzünk a csoport kisgyermeknevelőinek vezetésével a csoportba járó gyermekek szüleit foglalkoztató nevelési témáról. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok továbbgondolására, ezáltal a saját viselkedésrepertoár bővítésére. A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések jó irányba befolyásolják a szülők nevelési szokásait.

6.1.3 A szervezett, családi programok programok

A családok igényeihez igazodó többlet-lehetőségek a családok segítésére, a szülői kompetencia növelése a család és a bölcsőde közötti kapcsolat erősítése érdekében tervezzük. Pl.: előadás, beszélgetés neves szakemberrel a szülőket érdeklő témákról, étel-, könyv-, játékbemutató szaktanácsadással és adott esetben vásárlási lehetőséggel egybekötve, vagy klub-jellegű családi programok ünnepekhez kapcsolódóan vagy alkalomtól függetlenül bizonyos, kiszámítható rendszerességgel (pl. adventi készülődés, gyermeknap).

Ezek a közös élmények, az emberi kapcsolatok és a tapasztalatok, a tájékozottság gyarapításával nagymértékben hozzájárulnak a szülői kompetencia fejlődéséhez, a családi nevelésnek és a gyermek fejlődésének segítéséhez.

6.1.4 Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatást, a családdal való együttműködést helyezzük előtérbe. Az anya vagy az apa jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodását. A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, mérsékeli az adaptáció során mutatkozó stresszreakciók súlyosságát, időbeni elhúzódását.

6.2 „Saját kisgyermeknevelő”-rendszer

A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés szakembere, aki személyiségével, nevelői attitűdjével, modell a családok és a gyermekek számára.

A „saját kisgyermeknevelő”-rendszer a személyi állandóság elvén nyugszik. A csoport gyermekeinek egy része (5-6-7 gyermek) tartozik egy kisgyermeknevelőhöz.

Ő kíséri figyelemmel a kisgyermek fejlődését, tartja számon az újabb fejlődési állomásokat, és vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt.

A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermeknevelője (felmenőrendszer). Az ún. ölelkezési időben – az az időszak, amikor mindkét kisgyermeknevelő a csoportban van – idejét elsősorban a „saját” gyermekei gondozására, nevelésére fordítja.

A „saját kisgyermeknevelő” -rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját kisgyermeknevelő” segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

6.3 Gyermekcsoportok szervezése

A gyermekek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba járnak. Életkor szerint homogén és vegyes csoportok egyaránt előfordulnak.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésének támogatása, nevelése, bölcsődei csoportban integráltan történik.

6.3.1 Napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes gyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja.

A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, alvás) a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremtik meg – s egyben kiiktatják a felesleges várakozási időt.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők (pl. a bölcsőde nyitása, zárása, stb.) is. Kialakításánál figyelembe vesszük a személyi állandóságot (saját kisgyermeknevelő-rendszer), a tárgyi feltételeket, továbbá a jó munkaszervezést a kisegítő személyzet összehangolt munkájával, és a gyermekek otthoni életét, életritmusát lehetőség szerint.

6.4 A bölcsőde kapcsolatai más intézményekkel

6.4.1 A bölcsődék kapcsolata a bölcsődei hálózaton belül

A bölcsődei hálózat fontos intézményeként, szakmai központjaként feladatunk az egyes bölcsődék szakmai működésének segítése és folyamatos figyelemmel kísérése.

6.4.2 Bölcsőde és óvoda kapcsolata

A két intézmény közötti kapcsolat a kölcsönös érdeklődés révén, lehetővé teszi egymás munkájának, céljainak megismerését, megértését, ezáltal a gyermekek számára az átmenet is zökkenőmentesebbé válhat. Évente egyszer közös szülői értekezletet tartunk a szomszédos Hétszínvirág Óvodával, jeles napokon a Pipitér Óvoda és bölcsődénk gyermekeivel, munkatársaival / pünkösd, Márton nap/, kézműves kiállításokon szívesen látjuk egymást.

6.4.3 Egyéb kapcsolatok

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat alakítottunk ki mindazokkal az intézményekkel, melyekkel a családok kapcsolatba kerülhetnek (pl.: Védőnői Szolgálat, Házi Gyermekorvosi Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Központ, Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat, Gyámhatóság, Nevelési Tanácsadó).

Bölcsődénk és a különböző (bölcsődei hálózaton belüli és a családsegítés területén működő) civil szervezetek közötti együttműködés sok tekintetben hozzájárul a bölcsődei ellátás fejlődéséhez, az ellátást igénybe vevő családok szükségleteihez, elvárásaihoz.

A Napraforgó Bölcsőde bázisintézményként és terepintézményként is funkcionál, így kapcsolatban állunk a PTE-ETK valamint a SZESZI tagintézményekkel, ahonnan terepgyakorlatra hallgatókat és tanulókat fogadunk a nevelési év folyamán.

Ezenkívül, a Magyar Bölcsődék Egyesületének regionális bázisintézményeként működünk.

7 A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

A nevelés valamennyi helyzetének célja a gyermek testi-lelki harmóniájának elősegítése, melyhez hozzátartozik a személyi- és tárgyi környezettel való harmónia is, ezért a nevelés valamennyi helyzetében lehetőséget biztosítunk a kisgyermek számára ahhoz, hogy érdeklődésének, pillanatnyi pszichés szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen személyi-

és tárgyi környezetével úgy, hogy viselkedési mintát és segítséget kap optimális és sokoldalú fejlődéséhez és szocializációjához.

A gondozás (testi szükségletek kielégítése) és a játék a bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítése.

A bölcsődei élet élvezetes, részvételre motiváló és kielégítő tanulási élményeket biztosít, társas közegben zajlik, interakcióra ösztönöz. A gyermekek számára biztosítjuk, hogy koruknak és fejlettségüknek megfelelően részt vegyenek az egyes élethelyzetek, tevékenységek előkészítésében, kiválasztásában, alakításában.

Ennek módszertani alapja a gyermek pozitív önértékelésének erősítése és a különböző faji, kulturális, vallási, nyelvi, nemi valamint fizikai és mentális képességbeli különbségek tiszteletének kialakítása.

7.1 Gondozás

Bensőséges interakciós helyzet kisgyermeknevelő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése.

A személyes és a szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicséréssel jutalmazza (ez növeli az együttműködési kedvet), a sikertelenségért viszont nem jár elmarasztalás. Ehhez elegendő időt biztosítunk, mivel az egyes mozzanatok megtanulása hosszú gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önelfogadásra, a személyiség egészséges alakulására. A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakítást és az önállósodás folyamatát.

7.2 Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődését.

A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti.

A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

7.3 Mondóka, ének

Bölcsődénkben sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre adunk lehetőséget. A környezet hangjainak megfigyelése, a gondozónő kellemes ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömelményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez.

7.4 Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi-, értelmi- (ezen belül beszéd, gondolkodás, emlékezet és képzelet) és szociális fejlődésére. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. Fejlődik emberismerete, a főhőssel való azonosulás fejleszti empátiáját, gazdagodik szókinccse. A mese segíti az optimista életfilozófia és az önálló véleményalkotás alakulását.

Bölcsődénkben a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

7.5 Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás – nem az eredmény.

A kisgyermeknevelő a feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek igényeinek megfelelő technikai segítséssel, az alkotókedv ébren tartásával, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segíti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését.

7.6 Mozgás

Csecsemő- és kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak ki, fejlődnek. A mozgásigény rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja a mozgást. Mind a szobában, mind az udvaron biztosítjuk a gyermekek számára a minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják a gyermekek az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. A játékeszközök szerepe az érdeklődés felkeltése, a mozgási aktivitás fenntartása.

Fontos szempontunk, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük. Lehetősége van a gyermekeknek a minél változatosabb mozgásra, így örömeiket lelik a játékban.

Csecsemőknek olyan játszóhelyet biztosítunk, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, pl.: hempergő, elkerített szobasarak.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron, teraszon több lehetőség adott, mint szobában. A szobai játékok sokféleségük folytán a kéz finommozgását és a nagymozgásokat is fejlesztik. A szobában is találhatóak nagymozgásos játékok.

Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására ad lehetőséget.

7.7 Tanulás

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak bölcsődénkben nincs helye. A bölcsődei nevelés területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük: minden olyan tapasztalat- és/vagy információszerzési folyamat tanulás, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben és/vagy a gondolkodásban.

A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységbe ágyazottan történik. Legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.

A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció. A tanulás formái: utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.

A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók. Figyelembe vesszük azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek más az anyanyelvük, mint a nemzeti nyelv.

7.8 Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, az egymásról és a környezet szépségéről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. viráglocsolás, gyümölcsnap előkészítése... stb.). Az öröm forrásai az együttesség, a közös munkálkodás és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése.

A gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek. Az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem feladat.

A helyzetek lényeges tanulási lehetősége az egymásra épülő elemekből álló műveletsorhoz igazodással próbálkozás, az együttműködés és a feladatok megosztása. Az egyes tevékenységek fejlesztik az ízlést, a hétköznapi élet esztétikuma iránti igényességet, a mások felé fordulást, mások igényeinek figyelembevételét és az empátiát.

8 ALAPELLÁTÁSON TÚLI, A CSALÁDI NEVELÉST TÁMOGATÓ SZOLGÁLTATÁSOK

Bölcsődénk az alapellátás prioritása mellett családtámogató szolgáltatásokat szervez, ill. más szolgáltató felkérésére szakmai segítőként közreműködik azok megvalósításában.

Szolgáltatásainkat a bölcsődei nevelésben részesülő gyermekeknek és családjaiknak többletként (a megállapodás szerint rögzített külön díjazás fejében) biztosítjuk.

8.1 Idegen nyelvi játékok

A nagyobb gyermekek naponta, játékos formában ismerkednek az idegen nyelvvel, nyelvvizsgával rendelkező pedagógus kisgyermeknevelő segítségével. 5-20 percben a gyermekek igényei alapján játszanak egy kesztyűbáb segítségével dramatikus játékokat. Az idegen nyelvi játékok igénybevétele díjköteles, melynek összege 600Ft/hó.

8.2 Babamuzsika

Heti 1 alkalommal, délutánonként 30 perces énekes-mondókás foglalkozás a szülők részvételével. Kedvelt zenés program, hisz hozzájárul az anyanyelv elsajátításához, a ritmusérzék fejlesztéséhez és a zene iránti fogékonyság kialakulásához. A zenés foglalkozást diplomás kisgyermeknevelők tartják, az időpontokat a szülők igényeihez igazítva határozzák meg (általában munkaidő után). A babamuzsika szolgáltatás díjköteles, melynek összege 500FT/alkalom.

8.3 Só-szoba

Ingyenes szolgáltatás, heti két alkalommal minden gyermek számára, az ősztől tavaszig tartó időszakban, a léguti betegségek megelőzésére, az immunrendszer megerősítésére. A só-szobában énekes, mondókás játékok, beszélgetések, "légzőjátékok" / gyertyafújás, szalagfújás, halacs-kázás / zajlanak, hogy még intenzívebb legyen a ki- és belégzés a tüdő vitálkapacitásának jobb kihasználtsága érdekében. Használatához szülői beleegyező nyilatkozat szükséges.

8.4 Nyári testvértábor

A nyári lezárás idején, egy adott héten legalább 12 fő és legfeljebb 20 fő kisgyermek részvételével történik a tábor szervezése 1,5 éves kortól 5 éves korig. Egyik különlegessége, hogy a bölcsődés kisgyermek a nagyobb, óvodáskorú testvérét is magával hozhatja a táborba.

8.5 Szolgáltatások igénybevétele

A szolgáltatások egy részét - só szobai ellátás, babamuzsika - a bölcsődei ellátásban nem részesülő gyermekek orvosi igazolás nélkül vehetik igénybe. A szülő nyilatkozatot ír alá, hogy gyermeke egészséges, és bemutatja a kötelező védőoltásokról szóló igazolást, illetve a Gyermekek egészségügyi kiskönyvet.

A szolgáltatások térítési díját saját hatáskörben, a fenntartóval egyeztetve állapítjuk meg.

A szolgáltatások működtetésénél is kiemelt jelentőségű feladatunk a kompetenciahatárok betartása.

Az egyes szolgáltatások jellemzőit, az igénybevétel lehetséges módjait valamint a díjazást egyértelműen megfogalmazva, írásban rögzítjük. (megállapodás kötése babamuzsika, és idegen nyelvi játékok esetében)

9 DOKUMENTÁCIÓ

A bölcsődében a gyermek fejlődésének nyomon követése, a fejlődési folyamat alakulásáról való tájékozódás céljából, az egyes módszertani javaslatokban megfogalmazott módon dokumentációt vezetünk.

A dokumentáció vezetése, az abban szereplő adatok, információk felhasználása a gyermekről való lehető legmagasabb színvonalú gondoskodás biztosítása, a gyermek fejlődésének segítése, a hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése érdekében történik. A dokumentáció semmiféleképpen sem a gyermek minősítését szolgálja.

A dokumentáció vezetésénél fontos szempontok: a tárgyyszerűség (objektivitás), a validitás (a szempontok, kategóriák, kritériumok stb. alkalmasak annak a helyzetnek, folyamatnak a jellemzésére, amelyre használjuk őket), a hitelesség, az árnyaltság, a rendszeresség, ill. a folyamatosság.

A dokumentáció készítéséhez alkalmazott módszerek és eszközök kiválasztásánál különösképpen tekintettel vagyunk a kisgyermek fokozott biztonságigényére (személyi- és tárgyi környezet állandósága, az adott helyzetnek a kisgyermek megszokott, számára elfogadott élethelyzetekhez való hasonlósága).

A dokumentáció vezetéséhez kérjük a szülők hozzájárulását, a rögzítetteket kérésre a szülőknek megmutatjuk.

A személyiségi jogokat a legmesszebbmenőkig figyelembe vesszük.

9.1 Bölcsődevezető által vezetett nyilvántartások, illetve kezelt dokumentumok:

- dolgozók – „Egészségügyi Nyilatkozat és vizsgálati adatok” (C. 3151-2/A)
- Beutalás munkaköri alkalmassági vizsgálatra (A. 3510-217)
- felvételi könyv (SZ.NY.3354-10 r.m.sz.ny.)
- Megállapodás az ellátás igénybevételéről 1997. évi XXXI. Tv. 32. § (4)
- Szülői nyilatkozat a tájékoztatási kötelezettség megtörténtéről 1997. évi XXXI. Tv. 33. § (2)

- havi statisztika – Bölcsődei jelentés havonta: felvett gyerekek...%, gondozott gyerekek...%
- 133/1997. (VII. 29.) Kormányrendelet
- 1. számú melléklet - Térítési díj nyilvántartása
- 2. számú melléklet – Nyilvántartás az ellátási napokról
- 3. számú melléklet – Nyilvántartás az étkezést igénybe vevőkről
- Gyermekétkeztetés – intézményi térítési díjkedvezmény – elszámolása
- Hatósági bizonyítvány a 3 vagy több gyerekes, illetve tartósan beteg gyereket nevelő családok étkezési térítési díj kedvezményéhez
- Ingyenes étkezés – önkormányzathoz
- Kérelem étkezési támogatáshoz
- bölcsődei kimutatás a 20..... évről
- heti étrend (bölcsődeorvossal, gazdasági ügyintézővel vagy élelmezésvezetővel)
- fertőző betegségekről történő kimutatás
- munkaköri leírások
- dolgozók szabadságának nyilvántartása (B. 18-50 r.sz.)
- dolgozók jelenléti kimutatása
- személyi anyagok vezetése
- dolgozó nyilatkozata arról, hogy nem folyik ellene gyermekbántalmazás miatt eljárás
- 1997. évi XXXI. Tv. 15. § (8)
- dolgozók továbbképzési kötelezettsége teljesítésének nyilvántartása
- élelmezés egészségügyi minimum tanfolyamok nyilvántartása
- kis- és nagyértékű eszközök nyilvántartása (leltár)
- munkavédelmi napló vezetése
- szakmai program készítése
- éves munkaterv, munkatervi beszámolók készítése
- szabályzatok készítése és felülvizsgálata

9.2 Kisgyermeknevelők által vezetett nyilvántartások, illetve kezelt dokumentumok:

- csoportnapló
- napi feljegyzések
- a gyermekekről vezetett napi jelenléti kimutatás (33762-1 C.SZ.NY. 3354-1 r. sz.)
- bölcsődei gyermek egészségügyi törzslap, fejlődési lappal együtt (C.3354-6/a. r. sz.ny.r.)
(a gyermek 1 éves koráig havonta, később negyedévente vezetve)

- családlátogatásról feljegyzés
- percentil tábla (fiú 3341-46/c, lány 3341-45/c)
- családi füzet
- fejlődési napló, a gyermek fejlődésének nyomon követése (fejlődési napló szempontjai alapján, a gyermek 1 éves koráig havonta, később negyedévente vezetve)

10 A FEJLŐDÉS LEGGYAKORIBB JELLEMZŐI A BÖLCSŐDÉS KOR VÉGÉRE

- nagyon sok területen önálló a gyermek: egyedül étkezik, öltözködik, tisztálkodik, legfeljebb apró segítséget igényel,
- már nemcsak a szoros felnőtt-gyermek kapcsolatban érzi magát biztonságban, hanem szívesen játszik társaival is,
- jól tájékozódik környezetében, ismeri a napi eseményeket, a csoportban kialakított szokásokat, szabályokat, az ezekhez való alkalmazkodás nem jelent nehézséget számára,
- környezete iránt nyitott, érdekli minden, szívesen vesz részt új tevékenységekben,
- gazdag szókincse van, elsősorban beszéd útján tart kapcsolatot felnőttel, gyermekkel,
- a gyermekek többsége szobatiszta.

11 ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELENEK MÓDJA

A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény tagbölcsődéibe történő felvétel során alkalmazni kell a Felvételi szabályzat rendeleteit.

A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény tagbölcsődéibe a felvétel önkéntes, kérelemre történik, melyet a gyermek törvényes képviselője terjeszthet elő a bölcsőde által kiadott formanyomtatványon. A kérelmet az intézmény vezetőjéhez kell benyújtani.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával a körzeti védőnő, a házi gyermekorvos vagy a háziorvos, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, illetve a gyámhatóság is kezdeményezheti.

A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény vezetője a gyermek törvényes képviselőjével megállapodást (lásd mellékletek) köt az alábbiakról:

- az ellátás várható időtartamáról
- a fizetendő étkezési és gondozási személyi térítési díj mértékéről, a fizetésre vonatkozó szabályokról.
- a szolgáltatások formájáról, módjáról.

12 GYERMEKEK, SZÜLŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK:

A bölcsődei nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését.

Tevékenységet a vonatkozó gyermeki és szülői jogok és kötelességek figyelembevételével végzi.

12.1 Szülők joga

A szülő joga, hogy:

- Megválassza az intézményt, melyre gyermeke nevelését-gondozását bízta;
- Megismerhesse a gyermekcsoportok életét;
- Megismerje a nevelési-gondozási elveket;
- Tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a kisgyermeknevelőtől;
- Véleményt mondjon, illetve javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatban;
- Megismerje saját gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

12.2 Szülők kötelessége

A szülő kötelessége, hogy:

- A gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön,
- A fizetendő térítési díjat időben rendezze,
- Az intézmény házirendjét betartsa.

12.3 A gyermek joga

A gyermek joga, hogy:

- Segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez;
- Sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön;
- A fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön;
- Emberi méltóságát tiszteletben tartsák, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal –, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön

- A hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben-gondozásban részesüljön.

A bölcsődelátogatás, a családlátogatás, a szülővel történő fokozatos beszoktatás és a napi találkozások biztosítják, hogy a szülők megismerjék a bölcsődei nevelés-gondozás elveit és gyakorlatát, a kisgyermeknevelő pedig, a szülő segítségével megismeri a gyermek egyéni igényeit, szokásait.

Ezek a tapasztalatok kölcsönösen segítik a család és az intézmény közötti jó kapcsolat kialakítását és elősegíti az együttnevelés megvalósulását.

12.4 A gyermekjóléti szolgáltató, intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja

- Beiratkozás idején személyes beszélgetés, tájékoztatás
- Jelentkezés lap, illetve megállapodási szerződés kitöltése
- Családlátogatás
- Szülői értekezletek, illetve szülőcsoportos beszélgetések szervezése
- Nyílt napok
- írásos tájékoztató anyagok
- Facebook oldal és weboldal
- E-mail váltása a bölcsőde vezetőivel és a csoport kisgyermeknevelőivel
- Faliújsági tájékoztatók

13 AZ INTÉZMÉNYI MUNKAVÁLLALÓK JOGAI ÉS VÉDELME:

A bölcsőde dolgozóinak közalkalmazotti körében csak olyan személy állhat alkalmazásban, akivel szemben nem áll fenn – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 15. § (8) bekezdés szerinti kizáró ok. A szolgáltatást végzők közfeladatot ellátó személynek minősülnek. A személyes gondoskodást végzők jogainak védelme a mindenkor hatályos Munkatörvénykönyv és KJT. alapján történik.

A személyes gondoskodást végzők esetében a munkavállalót megilleti:

- Munkavégzéséhez kapcsolódó megbecsülést megkapja, tiszteletben tartásuk emberi méltóságát, személyiségi jogait, és munkáját elismerjék.
- A munkavállalónak joga, hogy a szakmailag elfogadott módszerek közül – a hatályos jogszabályi keretek között – szabadon válassza meg az adott esetben alkalmazandó beavatkozási formát.

- Különös védelem illeti továbbá a várandós anyát és a kisgyermeket nevelő anyát. A dolgozók érdekeinek figyelembevétele nem befolyásolja hátrányosan a bölcsődei ellátásban, az alapellátáson túli szolgáltatásokban résztvevő kisgyermekek érdekeit.

A bölcsődei hálózatban a dolgozók szakmai érdekképviseltét a Magyar Bölcsődék Egyesülete biztosítja. (www.magyarbolcsodek.hu)

14 BÖLCSŐDÉNK RÉSZLETES SZAKMAI PROGRAMJA

Intézményünk kiemelt szakmai programja a *néphagyományőrzés, és a németes/angolos játékokkal való ismerkedés*. Ennek szellemében valósítjuk meg programunkat, melyet havonkénti bontásban tervezünk.

Bölcsődénk arculata is tükrözi az itt folyó munkát. Az épületbe lépve tárgyak, eszközök utalnak hagyományainkra, tevékenységeinket pedig átszövi a régi korok hangulata és a természetesség. A helyiségeket a gyermekek és kisgyermeknevelők ízlésvilágához alakítjuk úgy, hogy a hagyománykincsünk megőrizze természetes esztétikumát.

A folyamatos és rugalmas napirend kialakításánál hangsúlyos szerepet kap a szabad játék, amibe beépülnek a kisgyermeknevelők által tervezett tevékenységi formák.

A gyermekek érdeklődésére, pillanatnyi érzelmi állapotára építenek, a részvétel önkéntes. Október közepétől heti tervet készítünk, melyet a szülők is megtekinthetnek az átadóban.

Tervezünk:

- énekes játékokat, mondókákat /tenyeresdik, ujjszámolók, csiklandozók, lovagoltatók, altatók stb. /,
- jeles naphoz kapcsolódó versikéket, meséket, bábozást,
- mozgásos játékokat,
- alkotó játékokat / rajz, festés, gyurmázás, mintázás, barkácsolás/
A gyermekek által készített munkákkal a csoportszobát díszítjük.
- egyéb tevékenységek: sütés, virágültetés, gyümölcsnapok stb

14.1 SZEPTEMBER

- Adaptáció:

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a bölcsődei nevelő munka egyik fontos feladatát, a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az új környezethez való alkalmazkodást megkönnyíti az anya vagy az apa jelenléte, és biztonságot ad a kisgyermeknek. Fokozatosan alakul ki érzelmi kötődés a kisgyermek és a kisgyermeknevelő között, ez segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában. Ez a hónap a gyermekek és szülei megismerésével zajlik. A gyermekeket a bölcsődébe "saját" kisgyermeknevelője szoktatja be, és a bölcsődébe járás ideje alatt ő marad a kisgyermeknevelője. A beszoktatás időtartama az alkalmazkodás érdekében legalább 2 hét. Ez alatt a gyermekek átveszik és elfogadják a bölcsőde életritmusát, folyamatos és rugalmas napirendjét. A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események –tisztálkodás, étkezés, játék, öltözködés, alvás, stb.- megteremtik a gyermek biztonságérzetét, és kiiktatják a felesleges várakozási időt. Lehetőséget adunk arra, hogy ismerkedjenek gyermektársaikkal, az udvari játékokkal, és a környezettel.

Beszoktatásra természetesen év közben is van lehetőség, de a szülők- és egyéb szakmai érdekeket figyelembe véve, az év eleji adaptációt hangsúlyozzuk bölcsődénkben.

Sok pozitív előnyét tapasztaltuk: a szülők is megismerkednek egymással, megbeszélnek egymás között érzéseiket, problémáikat.

A kisgyermeknevelők pedig kész csoportot kapnak, így év közben a nyugodt, kiegyensúlyozott légkört nem zavarja meg új kisgyermek, új szülő, az új környezetbe való beilleszkedéssel járó érzelmi hangulatváltozások.

- Néphagyományok

A népi hagyományokkal való ismerkedést szinte észrevétlenül vezetjük be a gyerekek mindennapjaiba. Szeretnénk képessé tenni őket a néphagyományok érzelmvilágának befogadására, átélésére és szeretetére. Alapot ad anyanyelvi fejlődésüknek is, hisz a népi mondókák, versikék hangulata, ritmusa áthatja egész személyiségüket, örömeiket, érzelmi feltöltődést okoz.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek megismerjék szülőföldjüket, annak népszokásait, hagyományait.

Tevékenységünk lényege: mindent látni, hallani, tapasztalni, minden érzékszervükkel észlelni.

A hagyományok nemcsak nevelési céljaink magvalósításában fontosak, hanem azért is, mert

szélesebb tevékenységi formákra adnak lehetőséget. Kitűnő alkalmat teremtenek a csoporton belüli közösségi érzések alakítására, a gyermekek közötti kooperációra, kommunikációra.

A hagyományok beépítése a nevelőmunkába gazdagabbá, színesebbé teszi a bölcsődei életet, a gyermekek mindennapjait. A néphagyományőrző szellemben nevelkedett gyermekek alkotó kölcsönhatásban élnek a természettel, ráéreznek arra, hogy a világot képesek átalakítani. Meggyőződésünk, hogy a régi parasztember és a mai kisgyermek nagyon kevésbé különböznek. Egyik sem akar ura lenni a természetnek, hanem elfogadja azt, és együtt akar élni vele. Hiszen ki hajol le a katicabogárhoz, ki számlálja a károgó varjú csapatot? A mai rohanó felnőtt nem, csak a régi kor embere és a kisgyermek.

Bölcsődénk előterében népi eszközök, jeles napokhoz kapcsolódó tárgyak vannak elhelyezve. Így a szülők is tájékozódhatnak és ismerkedhetnek a naphoz, hónapoz fűződő hagyományokkal, és azok hangulatát belopjuk mindennapjaikba.

Minden hónapban a jeles napok közül kiemelünk egyet, melyet az egész bölcsőde közösen ünnepel, készül rá. Jó időben az udvaron a gyerekekkel, ilyenek tervezzük a szelektív hulladékgyűjtést, az állatok jelképes behajtását a legelőről, a szüretet, a lampionos felvonulást, a Lucázást. A téli hónapokhoz kapcsolódó jeles napokat a gyermekcsoportokban ünnepeljük, de a közös programok ekkor sem maradnak el, így egyik csoport megy a másikhoz vendégségbe a “nagy sütések” és farsangolás idején és az előtér díszítése is közösen történik a gyerekek munkáiból.

- Jeles napok:

- **Környezetvédelmi nap**

Bölcsődénk lelkesen vesz részt a városi programsorozathoz is kapcsolható “Zöld programokon”. A rendezvénysorozat egy napján különböző játékos feladatokat rendezünk a gyermekeknek.

- Az autómentes nap alkalmával “Kocsi helyett babakocsival” mottóval várunk minden bölcsődébe érkező családot és csemetéiket. A babakocsival, gyalog érkezőket bioalmával jutalmazzuk.

- A zöld napot a szelektív hulladékgyűjtés és az” újrahasznosítás” játékos lehetőségeivel színesítjük. Külön kartondobozokba gyűjtjük a papírt, a műanyagpalackot, az üveget. A műanyag palckok különböző játékokra adnak jó alkalmat, meg lehet festeni, nyomdázni

velük, felnőtt segítségével átformálni teknőssé, katicabogárrá. A kisgyermek számára érdekes tevékenység a palack zsugorítása is, hogy minél több férjen a kartondobozokba. A játéktevékenységekhez üres sajtosdobozokat, wc papírgurigákat is felhasználunk.

- A Magyar Népmese Napja: szeptember 30.

- A Népmese napját első ízben 2005. szeptember 30-án rendezték meg. A nap célja, hogy könyvtárosok, pedagógusok, valamint a meseszerető gyermekek és felnőttek ezen a napon megkülönböztetett tisztelettel forduljanak mind a magyar, mind más népek meséi felé.

A kezdeményezéshez csatlakozva bölcsődénkben az egész napos rendezvény nyitásaként hamuba sült pogácsával várjuk a bölcsődébe érkező gyermekeket és felnőtteket.

A kisgyermeknevelők papírkoronával köszöntik a gyermekeket, a fiúkból királyfiakat, a lányokból királylányokat varázsolunk veük. A csoportokban mesemondás, mondókázás a program, délután pedig már szülőkkel együtt élvezhetik az apróságok a kisgyermeknevelők élő dramatikus mesejátékát.

14.2 OKTÓBER

- Németes és angolos játékok

A hónap végétől indulnak a németes és angolos játékok, melyet középfokú nyelvvizsgálóval rendelkező pedagógus kisgyermeknevelő tart kizárólag a saját csoportjában. A kidolgozott program azoknak a mondókáknak, énekeknek, szókincsnek, és kifejezéseknek a gyűjteményét tartalmazza, amely a 2-3 éves korosztály életkori sajátosságainak megfelel. A németes és angolos játék célja, hogy beszédre, beszélgetésre bátorítsa a gyermekeket, és egy játékos keretek között zajló örömszerző tevékenység legyen. A témakörök az ő saját kis életükből, hétköznapijaikból, kedvelt tevékenységükből tevődnek össze.

Örömet lelik abban, hogy számukra új, szokatlan hangokat, szavakat, mondatokat utánozhatnak. Sikerélményt jelent nekik a mondókák, énekek reprodukálása, játszanak a hangokkal, halandzsáznak. Artikulációs bázisuk igen gazdag, ezért a kiejtés könnyen rögzül. Maga a beszéd is egy játék számukra, a nyelv zenéjét, intonációját tökéletesen képesek felfogni.

A németes és angolos játékok megvalósítása a gyermekek pillanatnyi hangulatától, kedvétől, aktivitásától is függ. Ők is beleszólhatnak, igényük szerint alakíthatják a játék menetét. Ezt

elfogadja a kisgyermeknevelő, hisz nem szabad irányító szerepet felvennie, mert kedvét szegi a gyermeknek, beszédprodukciónak háttérbe szoríthatja. A dalok és mondókák a társas együttlét örömét érzékeltetik, szocializációs szerepet töltenek be.

Mikor már a kis bölcsődések jókedvvel, vidáman érkeznek, és a bölcsődei szokások napirendjükbe fokozatosan beágyazódtak, akkor egy új bölcsődés érkezik a csoportba, Teddy Bär a németes csoportba és Henry az angol csoportba. Ők kedves bábfigurák, akik éppen olyan picik, mint a gyerekek. Természetesen egy kissé ügyetlenek, sokszor elfelejtjenek dolgokat és szörnyen kíváncsiak.

A gyermekek szívesen segítenek nekik mindenben. Szeretnek énekelni, mondókázni, sokat mozognak, tornáznak. Mindezek a tulajdonságaik kellő motivációt biztosítanak a gyermekeknek a játékban való részvételhez.

Októberben a bemutatkozás és játékos torna témakörökhöz kapcsolódó szituációk kerülnek feldolgozásra.

A játékos torna adja a németes/angol játékok keretét, hisz minden alkalommal ez a kezdő és záró rész. Ez a gyermekeknek rendszerességet és nyugalmat biztosít, ami ebben az életkorban nagyon fontos. Ha Teddy/Henry valamit kifelejt ebből a tornából, vagy nem a megszokott sorrendben végzi, a gyermekek egyből szóvá teszik és kijavítják a kis mackót. Teddynek/Jacknek van egy bőröndje, amit csak varázslással lehet kinyitani. A bőrönd mindig elkeveredik valahová a csoportszobában és Teddy/Henry kétségbeesetten keresik.

A gyermekek lelkesen segítenek neki, és egy varázsige segítségével tudják kinyitni. Természetesen mindenki varázsolhat, hisz a bőrönd csak akkor nyílik ki.

A bőröndben lévő tárgyak mindig az adott témakörhöz kapcsolódnak / állatbábok, téli ruhadarabok, játékok, mosakodás kellékei, közlekedési eszközök, lámpák stb./ Mindezen kellékek segítik a szituációk megteremtését és a szavakkal való ismerkedést. Két éves kor után a gyakorlójáték mellett a szimbólumjáték vesz át hangsúlyos szerepet, amit tárgyak hasonlításával lehet játszani. A bőrönd ezért tartalmaz az utánzó játéknak megfelelő eszközöket is.

Mint minden játéknak, ennek is van levezető része, ami az alvás. Teddy/Henry a játék végére nagyon fáradt lesz és aludni szeretne. Ezt a gyermekek hihetetlen módon tolerálják, elhalkulnak, és óvatosan lefekszenek Teddy/Henry köré. A végén pedig Teddy/Henry egy ébresztődallal felkelti őket, elbúcsúzik és hazamegy. A hazamenetel közben közli, hogy holnap is jön, ami a gyermekben fenntartja a várakozás örömét.

Van olyan gyermek, aki nem vesz részt a játékban, mással foglalja el magát, és van, aki félrevonul, és onnan figyeli az aktívan résztvevőket. A lényeg, hogy hallja a nyelvet, ami ösztönözheti beszédprodukcióra, javul a hallás útján történő megértés készsége, artikulációja és bátrabban fog beszélni a későbbiek folyamán.

- Jeles napok:

- Petra napja: október 2.

Az első lombhullató nap. Megfigyeléseket végzünk az időjárással és a természettel kapcsolatban. Különböző alakú, színű, fajtájú leveleket gyűjtünk, söprünk, levélnyomatot készítünk, gesztenyéből barkácsolunk.

- Szüret: október 8.

A szüret kezdőnapja, melyet a délelőtti játékidőben közösen ünnepelünk meg az egész bölcsőde apraja-nagyjával. A szürethez kapcsolódó szokásokat játszuk el népi mondókákkal, dalokkal, mustkészítés, kóstolás zajlik jó idő esetén az udvaron. Szőlőt préselünk, kiskádakban kézzel nyomjuk ki a levét és alapos lábmosás után, akinek kedve van hozzá, meg is taposhatja. A mustot megkóstoljuk, szüreti dinom-dánomot tartunk. Az aulát a gyermekek őszi munkáival díszítjük közösen.

14.3 NOVEMBER

- Németes, angolos játékok

Teddy Bär és Henry ebben a hónapban az "ő nyelvén" játszik a baromfiudvarban. Megnevezi lakóit, utánozza a hangjukat, énekel róluk, mozgásukat utánozza. Olyan szituációkat teremt, amelyben ezek az ismeretek spontán módon, játékos formában épülnek be a gyermek ismeretrendszerébe.

- Jeles napok:

- **Márton napi vígasságok és Tökös nap**

A Tökös nap keretében töklámpás faragásra, tökverésre, töktekére van lehetősége a családoknak az udvari programok keretében.

A délután folyamán ezen kívül még különféle gasztronómiai élményekben részesülhetnek a résztvevők. Megkóstolhatják a sütőtökös muffint, sütőtök tortát, sült tököt, sütőtök főzeléket, vagy akár a sütőtökből készült ivólevet. A tökös délutánt a szülőkkel, gyermekekkel közösen készített lampionos felvonulással zárjuk a bölcsőde udvarán.

- **Adventi készülődés**

A Karácsony egyházi és családi ünnep, azaz nagyon bensőséges és egyben a szeretet ünnepe is, ezért ezt az ünnepet a Mikulással ellentétben a bölcsődében nem tartjuk meg. A várakozás varázsos hangulatát, a készülődés örömét viszont megpróbáljuk különféle formában „becsempészni” a bölcsőde falai közé. Megismertetjük a gyerekekkel, hogyan kell a Karácsonyt várni, mit jelent az ünnepi készülődés, milyenek a hozzá kapcsolódó szokások. A játékos ismerkedés komplex formában történik. Manipulációs tevékenységek, éneklés, mesélés, bábozás e téma köré fonódnak. Bölcsődénkben a készülődésbe bevonjuk a szülőket is, egy családi délután keretében hagyományos karácsonyfa díszeket készítünk, mézeskalácsokat sütünk, közben karácsonyi dalokat hallgatunk, énekelünk, és együtt gyújtjuk meg Advent első gyertyáját.

14.4 DECEMBER

- Németes, angolos játékok

Teddy Bär és Henry is készül a téli ünnepekre. Németül, angolul énekelünk, ünnepi hangulatot varázsoltunk.

- Jeles nap:

- Miklós nap- Mikulás várás: december 6.

A Mikulás napi ünnepséget, több hetes készülődés, várakozás előzi meg. A bölcsődés gyermekeknek először meg kell barátkozni magával a Mikulással. Fontos, hogy mint kedves, szeretett személyt ismerjék meg – el kell oszlatni a kételyeiket, félelmeiket.

Ennél az ünnepnél különösen szükséges a ráhangolódás, a megfelelő felkészülés, hogy az ajándékot, örömet hozó Mikulásból ne legyen ijesztő rémalak legyen.

A bölcsődében napokig készülünk a fogadására, elsősorban sok mese és dal segítségével. Az egyik nap például újbáb formájában érkezett vendégségbe, elmondta honnan jött, megmutatta puttyját és megsúgta, hogy mi van benne, majd télapót formázó bábokat készítettek papírhengerből a gyerekek kisgyermeknevelőik segítségével.

A több napos készülődésnek köszönhetően a várva várt vendég érkezésekor a gyerekek egyáltalán nem féltek a nagyszakállú öregapótól, izgatottan várták a már sokat emlegetett puttyban rejtőző ajándékokat. Kisgyermeknevelőink erre a napra is mesejátékkal készülnek a gyerekeknek.

- Luca napja: december 13.

Búzáat ültetünk faládába, ami karácsonyra kihajt. Megfigyeljük növekedését, hazavihetik, díszíthetik vele az ünnepi asztalt. Egyszerű kotyolós játékot játszunk a gyerekekkel, a mondóka ritmusára elsóvjuk a szalmát a bölcsőde udvarán.

14.5 JANUÁR

- Németes, angolos játékok

Összhangban a gyermekek tevékenységével, a téli időjárással, öltözködéssel, kapcsolatos szavakkal, kifejezésekkel ismerkedhetnek meg. Ebben az időszakban már szembeűnő a gyermekek beszédkedve, beszédaktivitása német, angol és magyar nyelven egyaránt. Vidám mondókát mondanak a színekről.

- Jeles napok:

- Vízkereszt napja: január 6.

Leszedjük a karácsonyi díszítést, még egyszer gyertyát gyújtunk

- Komatálazás (Süssünk, süssünk valamit, ...)

A „nagy sütések” hónapja a január bölcsődénkben. Ilyenkor az időjárás miatt is többet tartózkodunk a csoportszobában és több idő jut elmélyülni egy-egy tevékenységben is. Minden gyermekcsoportban gyúrnak, szaggatnak, sütnak valamit. Linzerkarikákat, pogácsát, kenyeret, mézes süteményt, majd az elkészült finomságokat tányérokra rakják és várják vendégségbe a bölcsőde „lakóit”. Az elkészült süteményekkel ellátogatnak egymás csoportjába, megismerik az ottani gyermekeket, felnőtteket. Ilyenkor az egész házat bejárják a gyerekekkel, bekukkantanak az irodákba, a konyhára, mindenkit köszöntenek, kínálnak, ismerkednek a bölcsőde környezetével.

14.6 FEBRUÁR

- Németes, angolos játékok

Ebben a hónapban Teddy Bär/Henry megbetegszik, és orvoshoz kell vinni. Az orvos megvizsgálja, gyógyszert ír fel, lefekteti őket. A gyermekek mentőautót építenek, beöltözhetnek orvosnak.

Sokat ismételnék, az eddig hallott mondókákat, dalokat, kifejezéseket.

- Jeles napok:

- Gyertyaszentelő napja: február 2.

Ismert jósló nap. Ha a medve kibújik a barlangjából, s napos időben meglátja saját árnyékát, visszabújik, mert még hosszú lesz a tél. Ehhez kapcsolódva árnyékbújócskát játszanak a gyermekek: megkeresik árnyékukat, és krétával körberajzolják.

Beszélgetnek a medve életmódjáról és egyéb erdei állatokról. Medvebarlangot készítenek ágakból, medve figurát gyapjúból. Medvés énekeket énekelnek, játszanak.

- Dorottya nap: február 6.

Farsangoló nap. A farsang a tél és a tavasz küzdelmének szimbolikus megjelentetése is egyben, a tél búcsúztatása és a tavasz várásának ünnepe.

A bölcsődében találkoznak először a gyerekek és a családok farsangi ünnepekkel, a „más bőrbe bújás”, az átváltozás lehetőségével. Az egyéb jelmezek és maskarák, ennél a korosztálynál még idegenek és sok esetben rémisztőek is lehetnek.

Ezen a napon az egész bölcsőde egy témakör szerint öltözik be hűen a népi hagyományokhoz. A kisgyermeknevelők gazdaasszonyokká válnak bő rokolyákban, kötényekben, puffos blúzokban, kendőkben, a gyermekek pedig ház körüli állatok bőrbe bújnak, ki melyik kis állat szeretne lenni, kutya, macska, egér, kakas, ló, bárány, csibe, kacsa, boci. A házi állatokról szóló énekekkel, mondókákkal mulattatjuk egymást, táncolunk, a gazdasszony azért közben ellátja a háztáji teendőket, gondozza állatkáit, megeteti őket.

A témáknak megfelelően vannak a díszítések és a játékok is, a hagyományoknak megfelelően pedig fánkot is esznek a gyerekek. A mulatságra a szülők nem kapnak meghívást, ez a dínom-dánom most a gyerekeknek szól.

14.7 MÁRCIUS

- Németes, angolos játékok

Teddy Bär és Henry ismerkedik a fürdőszobával. Nem tudja, hogyan kell mosakodni, a gyermekek segítenek neki. Testrészekkel kapcsolatos mondókákat mondanak, énekelnek.

Teddy és Jack a bőröndjében elhozza kedvenc játékait, megmutatja, megnevezi őket.

Ő is várja a nyuszt, ezért énekel, verst mond neki.

- Jeles napok:

- Gergely napja: március 12.

Ezen a napon faládákba, kis cserepekbe palántának való paprika, paradicsom magokat ültetnek a gyermekek. Tavaszköszöntő mondókákat, dalokat játszanak, bújócskáznak a szabadban.

- Sándor-József-Benedek napja: március 18-19-20.

A három meleghezó napja. Figyelik a természetet, beszélgetnek a tavaszi időjárásról. Ilyenkor ültették a krumplit, ezért állatokat barkácsolnak belőle, krumplinyomatot készítenek.

Ez a nap a gólyák visszatérésének napja is. A gyermekek kisgyermeknevelőikkel kísétnak a közeli Perint patak partjára, ahol már többször láttak gólyát. Énekelnek, verselnek a gólyáról, beszélgetnek a költöző madarokról. Tavaszi virágokat keresgélnek, ismerkednek vele.

- Húsvéti készülődés:

A húsvéti jelképeket, szokásokat a bölcsődébe is bevisszük a gyerekek közé, a természet ritmusát és a népi hagyományokat követve.

Ötvözzük a manuális játékokat, kézműves hagyományokat mesebeli elemekkel, és az alkalomhoz illő dekorációval, zenével ünnepi hangulatot varázsolunk. Megmutatunk új technikákat, egy-egy anyag sokféle felhasználását, megtapasztalását is biztosítjuk a gyerekek számára. Megismerkedhetnek a téstagyúrással, a kalácssütéssel, a tojásfestés számos módjával, illetve a tojásból készíthető különböző állagú anyagok, ételek formáival. Erősítve mindezzel a kreatív gyermeki látásmódot.

A húsvéti locsolás is szerepet kap, kedves mondókával játsszák el a nagyobbak e régi népszokást.

- Víz világnapja: március 22.

Március 22-e jó alkalmat teremt arra, hogy vízzel, a víz élővilágával foglalkozzunk, meséljünk róla, mit jelent számunkra a víz, mint az élet jelképe, szimbóluma, melyet joggal

tekinthetünk az élet bölcsőjének. Közös akváriumot készítünk, az előtérbe helyezzük el, hogy mindenki már a bölcsődébe érkezésekor jól láthassa és meg is csodálhassa.

Az akvárium összeállításába, berendezésébe a szülőket is bevonjuk. Aranyhalakat hozunk, velük népesítjük be a vizes lakást. Szülőktől és gyerekektől is kérjük a javaslatokat, hogyan hívjuk a halakat, adjanak nevet a számukra. A csoportokban és az udvaron vizes játékokat játszunk, az akvárium környékét és az előteret pedig a gyermekek munkáival díszítjük a vizek világából.

14.8 ÁPRILIS

- Németes, angolos játékok:

Teddy Bär és Henry közlekedik. A gyermekek megismerkednek a közlekedési lámpa funkciójával, színeivel. Teddy rendőr lesz, és „igazoltatja” azt, aki a pirosnál nem áll meg. A gyermekek is lehetnek rendőrök. Teddy és Henry különböző közlekedési eszközöket mutat, megnevezi őket, utánozza hangjukat.

Tavaszközepére Teddy Bär és Henry már régi ismerősnek, igazán jó barátoknak számít. Sok dalt, mondókát, varázsszöveget, játékot megismertetett a gyermekekkel. Megszólításokat, rövid kérdéseket, apró, de lényeges tömondatos közléseket maguk a gyermekek is jól alkalmazzák.

- Bölcsődék Napja: április 21.

Hazánkban az első bölcsődét a pesti Bölcsőde Egylet nyitotta meg, 1852. április 21-én, a Kalap utcában. A Magyar Bölcsődék Egyesülete a 2000. jubileumi évben kezdeményezte, hogy megemlékezésért és tiszteletadásért legyen minden év április 21. a Bölcsődék Napja. Sok helyen ünnepelnek nyílt nappal, szakmai nappal, családi programokkal, munkatársak munkájának elismerésével. Bárhogyan is ünneplünk, büszkék vagyunk szép hivatásunkra és végezzük munkánkat minden nap a gyermekek és családok megelégedésére.

Intézményünk Bölcsődék Napja alkalmából pl.: Játékos Szakmai Vetélkedőt, kirándulásokat, csapatépítő tréninget vagy szakmai előadásokat szervez a szakdolgozók részére. Fontosnak tartjuk, hogy legyenek ilyen alkalmak egy munkahely életében, hiszen a városban hét különböző bölcsőde működik, így a dolgozók többsége nem ismeri egymást. Jó alkalom ez a közösségi kohézió erősítésére, elvárásoktól mentes, önfeledt együttlétre, kapcsolódásra egyaránt.

- Jeles napok:

- Szent György napja: április 24.

A néphagyomány az igazi tavasz kezdetét e naptól számítja. Számos szokás és hiedelem kapcsolódik e nevezetes naphoz. A néphagyományörző neveléssel, értékátadást, értékközvetítést kívánunk elérni. Megteremtjük az egyes ünnepek hangulatát, atmoszféráját, élményhez juttatjuk a gyermekeket az érzelmi nevelés, az élménypedagógia által. Hagyománykincsünkéből annyit adunk át a gyermekeknek, amennyit azok életkoruk szerint befogadni képesek.

A Szent György napján beszélgetünk Szent Mihály napjáról is, amikor szeptemberben betelertük az állatokat a legelőről. Most épp fordítva történik minden és ezen a napon kitereljük az állatokat a legelőre. Újra előkerülnek a síkbáb állatok, készítünk bárányokat, teheneket, mondókázunk az állatokról, énekelünk róluk, majd kivisszük az udvarra az elkészített hurkapálcás figurákat és beletűzzük a homokozóba, a földbe, legelővé varázsolva ezzel a játszóudvart.

- Húsvéti készülődés

A Húsvét ünnepköréhez kapcsolódó játékok, hagyományok a március hónapnál leírtak szerint történnek, amennyiben Húsvét áprilisra esik, akkor az ott leírt tevékenységeket ebben a hónapban végezzük.

- Szociális Hét

A városi rendezvénysorozat hetében tartunk szakmai előadásokat, kerekasztal beszélgetéseket, szakemberekkel, szülőkkel közösen, amin több előadást hallgatunk meg a szakmát érintő témákról. Pl.: A gyermekirodalom fontosságáról, a diplomás képzés elérhetőségéről, fejlesztésekről, családtámogató programokról stb. Ezen a szakmai konferencián akkreditált továbbképzés is történik.

14.9 MÁJUS

- Németes, angolos játékok:

A németes és az angolos játékok bábjai ebben a hónapban látogatnak el hozzánk utoljára. A gyermekekkel együtt készülődik Anyák napjára, és gyakran eljátsszák a gyermekek által legkedveltebb játékokat, mondókákat, dalokat.

Fontosnak tartjuk, hogy a bölcsődés kor végén ne szakadjon meg ez a játékos nyelvtanulás, ezért olyan óvodát javasolunk gyermekeink számára, ahol az általunk megkezdett munkát tovább folytathatják.

- Anyák napja: május első vasárnapja

Az ünnepségre már hetekkel korábban készülődünk mondókákkal, rövid versekkel, dalokkal az édesanyákról, nagymamákról. A legkisebbektől kezdődően, minden gyermek készít valami apró ajándékot erre a napra. A csecsemőknél egy kéz- vagy egy talp lenyomat gipszbe, só-liszt gyurmába, vagy festékből, a nagyobbaknál ujjfestések, krumpli nyomdázások, színezések, ragasztások, magokkal való díszítések kerekednek ki az apró kezek nyomán. Ezek az alkotások azért olyan értékesek, mert kizárólag a gyerekek készítik, kisgyermeknevelői segítség nélkül. A kisgyermeknevelők nem javítják ki, szépítik meg az alkotásokat, minden egyes darab önmagáért beszél.

Az édesanyákat a gyermekek egyesével köszöntik, megteremtve a kellő hangulatot és körülményeket.

- Jeles napok:

- Gyermeknap

A bölcsődékben az év minden napján a gyermekek körül forog a világ, de különösen igaz ez Gyermeknapon.

A csoportokat és az udvart ilyenkor színes szalagok, zászlók díszítik, vidám zene szól, terített asztalok és számos meglepetés, program várja a bölcsődébe járó gyerekeket, szülőket, nagyszülőket, rokonokat.

Például egyenruhás tűzoltók mutatták meg a kicsiknek a tűzoltóautót, majd kincskeresés következett, közben megérkezett a „Pici-Paci” lovarda program sztárja, kettő igazi póni ló.

A szabadterre tervezett színpadon pl.: a Kispipi és Kisréce történetének megelevenítését játszották el a kisgyermeknevelők.

Az játszóudvart különböző színterekre osztjuk, van kézműves kuckónk, palacsinta és pogácsabüfénk, népi játékaink, arcfestés és lufihajtogatás. Igazi falunapi forgatag az egész bölcsőde.

Zárásként minden évben valamilyen táncos, zenés programot is tervezünk a családok számára, ilyenek a Galaxy Fitness Táncstúdió előadásában több korcsoport Aerobic bemutatóját láthatják az érdeklődők, de a Gencsapáti Községből érkező néptáncosok óriási hangulatot és táncházat varázsolnak a számunkra.

Fellépett nálunk a Kerek Zenekar és a Boglya Népzenei Együttes is élő népzenevel. Ezt a jó hagyományt kívánjuk tovább vinni és igazi „tisztá forrásból” származó zenét hozni intézményünk falai közé.

A bölcsőde előterében a gyermeknap ünnepség hetében az apróságok alkotásaiból színvonalas kiállítást rendezünk. 2018. évtől a Boglya Zenekar családi programjaink gyakori résztvevője és kísérője.

14.10 JÚNIUS

- Gyümölcsözön

Sokat tartózkodunk a szabadban, időjárástól függően már a reggelit is a teraszon fogyasztják a gyerekek. Bővül az udvari játékok köre, nemcsak nagymozgásos, hanem asztali játékokat, szőnyeget mesekönyvekkel, konstrukciós játékokkal is kiviszünk, valamint vizezős játékokat is játszunk. Ez a hónap nagyon gazdag friss gyümölcsökben és kedvez a piros gyümölcsöknek is. A nagy gyümölcskavalkád lehetőségét kihasználva bevonjuk a szülőket is a gyümölcsbeszerzésbe és mi is biztosítunk sokféle új ízt és gyümölcsöt, melyekből gyümölcssalátát készítünk, zöldségekből és gyümölcsökből különböző kompozíciókat rakunk ki és faragjuk meg őket, így még nagyobb kedvet ébresztve az elfogyasztásukhoz. A puhább gyümölcsöket össze is turmixoljuk frissítő nedűként fogyasztva őket.

14.11 JÚLIUS - AUGUSZTUS

Bölcsődénkben, a nyári időszakban, a szakmai gyakorlatukat itt töltő hallgatókat fogadjuk /csecsemő és kisgyermek nevelő/.

A gyermekek napirendjük szerint, a nap nagy részét a szabad levegőn töltik. A folyadékpótlásról folyamatosan gondoskodunk, a vizet árnyékos helyen, az udvaron helyezzük el.

Az átlagosnál több játékot biztosítunk: a plédeken, asztalokon konstrukciós játékok, gyurma, rajzeszközök, szerepjáték kellékei stb. vannak kirakva, vizes játékokat játszunk, a homokozóban formázunk, várat építünk, sütünk, főzünk, a nagyobb gyermekekkel rövidebb sétákat teszünk.

Szakmai dokumentációt, beszerzéseket, felújításokat, aktuális feladatainkat a nyári időszakban is ellátjuk.

Pályázati munkákkal kapcsolatos projekteket tervezünk és bonyolítunk le.

15 TEREPTANÁRI FELADATOK

15.1 Oktatás-képzés

Terepintézményként részt veszünk a PTE-ETK Csecsemő és kisgyermeknevelő szak hallgatóinak gyakorlati képzésében, valamint a PTE-SZESZI szakgimnázium tanulóinak a képzésében. Megfigyelik az itt folyó szakmai munkát, segítséget kapnak tanulmányaikhoz szakképzett tereptanárok mentorálásával.

Óraadóként részt vállalunk a csecsemő és kisgyermeknevelő szakos hallgatók képzésében: bölcsődei ellátás, gyermekirodalom, gondozástan, játék és alternatív szolgáltatások területén.

16 SZAKMAI DOKUMENTÁCIÓ

Bölcsődénkben szakkönyvtárat alakítottunk ki, és összegyűjtöttük a megye módszertanilag használható dokumentumait. Ezek minden szakdolgozó számára elérhető, önképzésükhöz sokféle anyagot biztosítunk.

Nemcsak papíralapon, online is lehetőség van a szakirodalmak elérésére, melyhez számítógépek, laptopok állnak rendelkezésre.

2019. októberében minden egység egy lappal gazdagodott, melyen a kisgyermeknevelők szakmai dokumentációkat tudják vezetni.

17 TOVÁBBKÉPZÉSI FELADATOK

2018. július 1-től jogszabályi változás történt a képzések, továbbképzések tekintetében. Az egyes szociális tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 7/2018. (II. 5.) EMMI rendelet számos változást hozott a szociális szakmai továbbképzési rendszerben. A módosítás érinti a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet (Tszr.), a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet (Mr.), illetve az egyes szociális szolgáltatásokat végzők képzéséről és vizsgakövetelményeiről szóló 81/2004. (IX. 18.) ESZCSM rendelet (Vr.) szövegét. A módosítás értelmében a továbbképzési időszak 4 évre módosult és minden kisgyermeknevelőnek 2018. július 1-től egységesen kezdődik meg a 4 év. Ennek megfelelően a továbbképzési terv átdolgozása a Napraforgó Bölcsődében is szükséges. A szabadon választható továbbképzések területén minden szakdolgozó teljesítette a pontszerzési kötelezettségét. A kötelezően választható továbbképzés területén 2 év áll a kisgyermeknevelők rendelkezésére, hogy az SZGYF által meghirdetett továbbképzést teljesítsék – elsősegélynyújtás ismeretek témakörben. A munkakörhöz kötött továbbképzésekre történő jelentkezéshez 2022. július 1. a teljesítés dátuma.

Akkreditált továbbképzéseket tartunk és szervezünk:

- Családpedagógia 6 év alatti gyermekekkel foglalkozó szakembereknek
- A családközpontú pedagógia gyakorlata
- Játék az első életévben
- Mozgás és környezettudatosság
- Családi védőfaktorok alkalmazása a gyakorlatban
- Csóka Eszter textilművész által vezetett továbbképzése (textilkönyv, báb, árnyjáték)
- A gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagok együttműködésének elősegítése. A kapcsolati erőszak és az emberkereskedelme okozta ártalmak azonosítása és kezelése.

Akkreditált továbbképzéseken túl házi továbbképzéseket is szervezünk havi rendszerességgel a szakdolgozók számára. A témák változatosak, mindenki számára érdekesek, aktuálisak. Minden évben történik továbbképzés az igény szerint felmerülő témákban is.

A házi továbbképzéseink közül többet közösen a kisgyermeknevelők és bölcsődei dajkák számára is szervezzük.

18 GYAKORNOKI PROGRAM BÖLCSŐDÉNKBEN

Bölcsődénkben folyamatosan alkazunk frissen végzett diplomás kisgyermeknevelőket, akik a törvényi szabályozás értelmében 2 évig gyakornoki idejüket töltik. Az ő segítségükre szakmai segítőt nevezünk ki, aki a két év folyamán szakmai és gyakorlati segítséget nyújt a gyakornok számára, segíti a portfólió készítését, felkészülését a minősítő vizsgára. Mentor lehet az a diplomás kisgyermeknevelő, aki legalább 5 év szakmai tapasztalattal rendelkezik. A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény gyakorlati szabályzattal rendelkezik, amelynek részét képezi a gyakorlati megállapodás, amely a gyakornok és a szakmai segítő között jön létre. (lásd mellékletek).

19 AZ EGÉSZSÉGES TÁPLÁLKOZÁS ALAPJAI A CSECSEMŐK, A TIPEGŐK ÉS A KISGYERMEKEK TEKINTETÉBEN, AZ ÉTKEZÉSEK FAJTÁI, KÖRÜLMÉNYEI, MÓDSZEREI

A bölcsődei ételmezés során a *korszerű csecsemő-és kisgyermektáplálási elveket* kell figyelembe venni. A gyermekeknek és a bölcsődében dolgozó felnőtteknek külön étlap szerint kell főzni. A közétkeztetésre vonatkozó táplálkozásügyi előírásokat a 37/2014. és a 36/2016. EMMI rendelet szabályozza. A bölcsődei étlap összeállítása ennek megfelelően, szakképzett dietetikus és ételmezésvezető által kerül kiírásra. A törvény az étrendtervezés szabályainál meghatározza, hogy egymást követő kétszer tíz ételmezési nap főétkezéseiben egy ételsor csak egy alkalommal fordulhat elő, és a változatossági mutató a meleg étkezések vonatkozásában ne legyen kisebb 60-nál, továbbá, hogy állati eredetű fehérjeforrást minden főétkezésnek, bölcsődei étkeztetés esetén az egyik kísétkezésnek is tartalmaznia kell. Bölcsődei étkeztetés esetén az előírt napi energiaszükséglet 75 %-át napi két fő- és két kísétkezéssel, napi háromszori étkezésben az előírt napi energiaszükséglet 65 %-át egy fő- és két kísétkezéssel, míg a napi egyszeri étkezés szolgáltatása esetén az előírt napi energiaszükséglet 35 %-át biztosítani. A jogszabályban előírt tájékoztatási kötelezettség szerint a közétkeztető az általa biztosított étkezéshez étlapot készít, melyet az étkezők, illetve szülők által jól látható helyen ki kell függeszteni. Az étlapon feltüntetjük minden étkezés számított sótartalmát, valamint az élelmiszerek jelöléséről szóló miniszteri rendeletben meghatározott allergén összetevőket, illetve 2017. április 13.-tól minden étkezés számított energia-, zsír-, telített zsírsav-, fehérje-, szénhidrát-, cukortartalmát. A közétkeztetőnek a

rendeletben meghatározottak szerint adagolási útmutatót kell készítenie, melyet az ételkészítés, valamint a tálalás helyén a tálaló személyzet által jól látható helyre ki kell függeszteni. A naponta biztosítandó élelmiszerek, élelmiszercsoportok tekintetében az étkeztetés típusa szerint meghatározásra került a naponta egy főre legalább biztosítandó tej, vagy annak megfelelő kalcium tartalmú tejtermék, a zöldség vagy gyümölcs (minimum egy adag nyers), és a gabona alapú élelmiszerek (legalább egy adag teljes kiőrlésű) mennyisége. A rendelet az egyes élelmiszerek és ételek vonatkozásában felhasználási előírásokat, korlátozásokat és tilalmakat fogalmaz meg, melyek szerint az 1–3 éves korcsoport részére 2,8% vagy 3,6% zsírtartalmú, a 3 év feletti korcsoport részére 1,5% vagy ez alatti zsírtartalmú tej biztosítandó –utóbbi 2015. november 1-től hatályos. Az italként kínált tej hozzáadott cukrot nem-, a tea pedig legfeljebb a nyersanyag-kiszabati előírás szerint megengedett mértékben tartalmazhat. A szükséges folyadék biztosítására étkezések között ivóvíz, illetve ásványvíz adható. A rendelet értelmében tejföl és tejszín kizárólag ételkészítéshez használható fel, bölcsődei étkeztetésben bő zsiradékban sült étel nem adható. Részletesen rögzíti továbbá a diétás étkeztetés szabályait is, mely szerint minden, szakorvos által igazolt diétás étkezést igénylő személy számára az állapotának megfelelő diétás étrendet kell biztosítani.

A bölcsődevezető, vagy az általa kijelölt személynek minden étkezés előtt megkóstolja az ételt és ezt dokumentálja. Az étlapot minimum háromhavonta minőségi és mennyiségi szempontból, ellenőrizi vagy ellenőrizteti a bölcsődevezető. A korszerű csecsemő és kisgyermektáplálás elveinek és gyakorlatának változásait a bölcsőde vezetője figyelemmel kíséri, és felhasználja a bölcsődei étkeztetésben. A krónikus betegség vagy táplálékallergia miatt diétára szorulókat ellátását a bölcsőde csak akkor vállalja, ha az étrendre vonatkozó előírásokat be tudja tartani. A bölcsődés gyermekek étkeztetésében makrobiotikus, illetve tisztán vegán étrendek nem szerepelnek. Speciális étrend (pl. szemi-vegetáriánus, lakto-ovo vegetáriánus) szigorú szakmai feltételek teljesülése mellett vezethető be, a gyermekek megfelelő fejlődése érdekében.

A bölcsődében napi négy étkezés biztosított: reggeli, tízórai, ebéd és uzsonna. A Napraforgó Bölcsőde saját főzőkonyhával rendelkezik, innen látják el a csoportokat, illetve a Százszorszép bölcsőde gyermeki és alkalmazotti ételeit is mi készítjük. A főzőkonyha 200 adagos, ahol a napi főzés átlag adagszáma 168 adag.

Tízórai az esetek többségében gyümölcs, gyümölcslé vagy zöldség, zöldségléből áll. Reggelire és uzsonnára általában valamilyen kenyérféle kerül felkínálásra, reggeli esetében

tejes itallal, uzsonna esetében teával. A reggelihez és uzsonnához mindig kínálnak valamilyen zöldséget nyers formában, esetenként zöldségkrémet. Ebédre meleg étel kerül felszolgálásra. A bölcsődei ételmezés során külön étlapot állítanak össze a 20 hónaposnál fiatalabb, és a 20 hónaposnál idősebb gyermekek számára. Természetesen nemcsak az életkor, hanem az egyéni fejlettség is meghatározza azt, milyen ételt fogyaszt az adott gyermek.

Csecsemőtáplálás:

Bölcsődébe 20 hetes kortól vehetőek fel a gyermekek, amely időszak egybeesik az elválasztási időszak kezdetével. A bölcsőde orvosának feladata, hogy nyomon kövesse, értékelje a gyermek fejlődését és táplálását, és ha kell, az illetékes háziorvossal egyeztetve változtasson a csecsemőtáplálás gyakorlatát meghatározó szakmai protokoll szerint. A tápszer és a csecsemő egyéb ételei elkészítéséhez a konyhán belül elkülönített részt kell biztosítani. A csecsemő edényeit (üveg) és evőeszközeit a többiekétől külön kell tárolni és mosogatni. A tápszer tárolása száraz, szellős helyen történjen. A különböző tápszerek eltérő felhasználási útmutatóira fokozatosan ügyelni kell. A Napraforgó Bölcsődében tápszert a szülő otthonról hozza, melyet a tejkonyhán, száraz, erre a célra fenntartott szekrényben, névvel, és bontási dátummal ellátva tárolnak. Szükség esetén itt történik a tápszer elkészítése is. Jelenleg nem látunk el csecsemő korú kisgyermeket, így tápszer készítése nem indokolt. A csecsemő csoportban a legfiatalabb gyermek 1 éves, aki azonban fejlettségi szintjének köszönhetően darabos főzeléket fogyaszt, ölben étkezve. Csecsemő csoportban két módon történik a gyermekek étkeztetése. Azok a gyermekek, akiknek a mozgása még nem olyan fejlett életkorukból adódóan vagy nem ér le a lábuk az asztalnál lévő székekről, emiatt ülésük bizonytalan, ők ölben étkeznek. Ebben az esetben a kisgyermeknevelői asztal kerül megterítésre, saját kisgyermeknevelőjük öléből fogyasztják el a táplálékot. Azok a kisgyermekek, akik biztosan ülnek, asztalnál étkeznek. 20 hónapos kor alatt elsősorban főzelékek jelentik a menüt számukra. A konyhán figyelembe veszik fejlettségüket, így a gyümölcsöt kisebb, vékonyabb darabokra szeletelik, főzeléket kissé pürésítik.

Kisgyermektáplálás:

20 hónapos kor feletti gyermekek számára külön étlap kerül összeállításra. Itt már a főzelékek mellett, felnőttesebb ételek is megjelennek: levesek, rakott zöldségek stb. A bölcsődében a reformkonyha néhány eleme is megjelenik, ezzel is elültetve az egészséges táplálkozás

alapjait már kora gyermekkorban: hajdina, köles, bulgur. Nagycsoportban a gyermekek kisasztalnál ülve étkeznek, részt vesznek a terítésben, önállóan öntenek kancsóból, merítenek az ételből, próbálkoznak a villa használatával.

20 MELLÉKLETEK

20.1 Gyakornoki megállapodás

Gyakornoki megállapodás

Jelen megállapodás létrejött (név)
Születési hely, idő:.....
Anyja neve:.....
lakás:.....
közalkalmazott a továbbiakban **gyakornok**,
valamint

Jelen megállapodás létrejött (név)
Születési hely, idő:.....
Anyja neve:.....
lakás:.....
közalkalmazott a továbbiakban **szakmai segítő**
és a

Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény
intézményvezetője/munkáltató között a következő feltételekkel:

1. A gyakornok számára előírt gyakornoki
időtartam:.....
2. A gyakornok
munkaköre:.....

A gyakornok munkakörhöz tartozó tevékenységet a részére átadott munkaköri leírás tartalmazza. A főbb munkaköri feladatok:

3. A munkakör önálló ellátásához szükséges ismeretek elsajátításának „szakaszait” a Gyakornoki Szabályzat rögzíti.
4. A gyakornoki munka értékelésének főbb szempontjai megegyeznek a 257/200 (XII.26.) korm.rendeletben meghatározott minősítés szempontjaival, melyek egyben a követelmény területeket is jelentik a következők szerint:
 - a) általános követelmények:
 - az ellátással kapcsolatos szakmai és jogszabályi ismeretek
 - a gyermekekkel végzett szakmai, gyakorlati munka
 - a gyermekekkel történő kapcsolatteremtő képesség, problémafelismerő képesség
 - a szakmai munkával kapcsolatos problémamegoldó képesség és a konfliktus kezelése, feloldása
 - a munkavégzéssel kapcsolatos pontosság, felelősség és hivatástudat
 - a munkavégzéssel kapcsolatos szorgalom, igyekezet
 - b) speciális ellátotti csoporttal való tevékenység esetén a speciális szakmai követelmények

5. A munkáltató a gyakornok szakmai vezetőjének a fent nevezett személyt jelöli ki. A szakmai vezető a jelölést elfogadja és tudomásul veszi
6. A gyakornok tudomásul veszi, hogy joga van hogy az ismeretszerzéshez szükséges tárgyi és személyi feltételeket, körülményeket részére biztosítsák, hogy a gyakornoki tevékenysége kapcsán elkészített értékeléseket megismerje, azzal kapcsolatban észrevételt tegyen.
7. a munkáltató a gyakornok sikeres szakmai előrehaladása érdekében gondoskodik a Gyakornoki Szabályzat szerinti feladatok ellátásáról
8. A szakmai vezető a közalkalmazott gyakornoki ideje alatt köteles ellátni a Gyakornoki Szabályzatban meghatározott feladatokat.
9. A jelen megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv illetve a 257/200 Korm. rendelet előírásait kell figyelembe venni

A jelenlévők a megállapodást közösen értelmezték, s azt mint akaratukkal megegyezőt jóváhagyólag írják alá.

Szombathely,

.....

.....

.....

Munkáltató

Szakmai segítő

Gyakornok

20.2 Megállapodás

Ikt.sz.:

Felvételi könyv száma: /2019.

Megállapodás

Mely létrejött egyrészről: Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény (9700 Szombathely, Bem J. u. 33) – **Napraforgó Bölcsődéje**, mint a bölcsődei ellátást biztosító intézmény, képviselőjében *Sebestyén Bianka*, valamint a bölcsődei ellátást biztosító intézmény képviselőjében eljáró: *Panker-Tasnádi Andrea* (továbbiakban Intézmény), valamint a bölcsődei ellátásban részesülő gyermek szülője (törvényes képviselője) között.

1. Az ellátást igénybe vevő törvényes képviselője:

Neve:

Születési neve:

Születési helye, ideje:

Anyja neve:

Lakcíme:

Szem. ig. száma:

között, az alábbi feltételek szerint.

2. A bölcsődei ellátást igénybe vevő:

Neve:

Születési helye, ideje:

Anyja neve:

Lakcíme:

TAJ száma:

3. Intézményben a bölcsődei ellátás kezdete: év hónap napjától a bölcsődei ellátás megszűnésének időpontja: év hó nap

4. Ellátás időtartama:

- határozatlan időtartamra: jogosultsági feltételek megszűnéséig.
- határozott időre: -ig biztosítja.

5. Bölcsődei ellátás a 1997. évi XXXI. tv. (továbbiakban Gyvt.) 42. §-a értelmében

A bölcsődei ellátás keretében a három éven aluli gyermekek, napközbeni ellátását kell biztosítani. Bölcsődei ellátást biztosíthat a bölcsőde, mini bölcsőde, a munkahelyi bölcsőde és a családi bölcsőde.

A bölcsődei ellátás keretében az alapellátáson túl – szolgáltatásként – speciális tanácsadás, időszakos gyermekfelügyelet, gyermekhotel működtetése vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatás is biztosítható. Ezeket a szolgáltatásokat a gyermek hatodik életévének betöltéséig lehet igénybe venni.

6. A bölcsődei ellátás megszűnésének esetei a Gyvt. 37/A. § értelmében:

- Határozott idejű elhelyezés esetén a megjelölt időtartam – illetve a meghosszabbított időtartam leteltével.
- Jogosultsági feltételek megszűnésével.
- Az önkéntesen igénybe vett bölcsődei ellátás megszüntetését a jogosult illetve törvényes képviselője kérvényezheti, melynek alapján az intézményvezető az ellátást megszünteti. Az ellátás a megegyezés időpontjában, illetve ennek hiányában, a megállapodásban foglaltak szerint szűnik meg.
- Az intézményvezető az önkéntesen igénybe vett bölcsődei ellátást megszünteti, ha a jogosult a házi rendet ismételten súlyosan megsérti, vagy az ellátás feltételei okai már nem állnak fenn.
- Abban az esetben, ha a jogosult az ellátást három hónapig bejelentés nélkül nem veszi igénybe.
- A jogosult halála esetén.

A házi rend súlyos megsértése: A házi rend súlyos megsértésének minősül, ha a szülő a bölcsőde működési rendjét akadályoztatja. Ebben az esetben az intézményvezető gyermekvédelmi intézkedéseket is kezdeményezhet.

Az intézményvezető az önkéntesen igénybe vett bölcsődei ellátás megszüntetéséről, valamint az ellene tehető panaszról írásban értesíti a jogosultat, vagy törvényes képviselőjét. Egyet nem értés esetén a jogosult vagy törvényes képviselője az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül, a fenntartóhoz fordulhat. A fenntartó végrehajtó határozatáig az ellátást biztosítani kell.

Az ellátás megszűnésekor a felek elszámolnak egymással, amely kiterjed

- a térítési díj rendezésére,
- az intézmény tárgyi eszközeiben okozott szándékos károokra.

7. A bölcsődei ellátásunk a gyermek számára a 15/1998.(IV.30) NM rendelet 41.§ alapján biztosítja:

- A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja (10. melléklet), és a helyi szakmai programunk szerinti nevelés és gondozás feltételeit, és az ehhez kötelezően biztosítandó eszközöket és felszereléseket (11. melléklet).
- A gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelően biztosítjuk a nevelés és gondozás feltételeit, a szülő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét, a játéktevékenység feltételeit, a szabadban való tartózkodás feltételeit.
- A gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelő étkeztetést. A bölcsődében az étkeztetést a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló miniszteri rendeletben foglaltaknak megfelelően kell biztosítani.

A bölcsődei ellátásunk a szülő számára biztosítja:

- A házi rend megismertetését
- Az adaptációhoz szükséges időt és feltételeket.
- A tájékoztatást a gyermekével napközben történt eseményekről.
- Megismerhesse a gyermek ellátásával kapcsolatos dokumentációkat.
- Megismerhesse a gyermekcsoport életét, napirendjét.
- Tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon.

- Az intézmény működését illetően mondjon véleményt és tegyen javaslatot.

8. A tájékoztatási kötelezettséget a Gyvt.33§-a szerint kell megvalósítani: A személyes gondoskodás feltételeiről a kérelem benyújtásakor a kérelmezőt tájékoztatni kell. A személyes gondoskodást nyújtó ellátás esetén az ellátás megkezdésekor az ellátásra jogosult gyermeket és törvényes képviselőjét, tájékoztatni kell:

- Az ellátás tartalmáról és feltételeiről.
- Az intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásokról, a törvényes képviselő köteles az intézményi nyilvántartásokhoz szükséges adatokról és azokban történő változásokról 8 napon belül információt szolgáltatni.
- Az ellátásra jogosult gyermek és hozzátartozói közötti kapcsolattartásról, különösen a távozás és a visszatérés rendjéről.
- Az érték -és vagyonmegőrzés módjáról.
- Az intézmény házirendjéről.
- A panaszjoga gyakorlásának módjáról.
- A fizetendő térítési, illetve gondozási díjról.
- A jogosult jogait és érdekeit képviselő érdekképviseleti fórumról.

A szülő a tájékoztatás megtörténtéről a megállapodás végén aláírásával nyilatkozik.

9. A Gyvt.146§ - 151.§ alapján a személyes gondoskodást nyújtó alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátása **személyi térítési díjának megfizetésére** a szülői felügyeleti joggal rendelkező szülő vagy más törvényes képviselő köteles, a jogviszony megkezdésének első napjától az intézménynek megfizetni.

A Gyvt.147.§ (2) alapján a bölcsőde esetében az intézményi térítési díjat külön meg kell határozni a gyermek gondozására, nevelésére, nappali felügyeletére és a vele történő foglalkozásra (a továbbiakban együtt: gondozására) valamint a gyermekétkeztetésre vonatkozóan.

A Gyvt. 148§-a alapján a bölcsődei ellátásért fizetendő térítési díj mértékét az Önkormányzat rendeletben szabályozza. A térítési díj mértékét minden év március 31-ig a fenntartó önkormányzat képviselő testülete határozza meg.

10. A gyermekétkeztetésére és a kedvezményekre, támogatásokra való jogosultság feltételei:

A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani, azaz ingyenes étkeznek, ha

- a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg, vagy fogyatékos gyermek,
- családban 3 vagy több gyermeket nevelnek,
- családban tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek
- gyermeket nevelésbe vették
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át,

11. A bölcsődei étkeztetésért és gondozásért fizetendő személyi térítési díjat a szülő vagy a törvényes képviselő köteles határidőre megfizetni.

A személyi térítési díjat havonként a tárgyhónap 12. napjáig kell befizetni (328/2011. Korm. rend. 16§ (1) alapján) készpénzben, amennyiben ez a nap hétfővégre, illetve ünnepnapra esik az azt követő első munkanapon.

Az étkezés reggelit, tízórait, ebédet és uzsonnát foglal magába.

A napi étkezési díj összege: **0 Ft/nap.**

Az intézmény vállalja nevű..... gyermek Taj száma:..... napközbeni ellátását, bölcsődei alapellátás formájában hétköznapiokon 6:00 – 18:00 óra közötti időtartamban. **A bölcsődei ellátás térítés köteles.** (SZMJV 11/1993. (IV.1.) rendelete alapján).

A bölcsődei ellátás esetében a gyermek családjában egy főre jutó rendszeres jövedelmet kell figyelembe venni. Ingyenes ellátásban kell részesíteni azon gyermekeket, akikre a 1997. évi XXXI. tv. (Gyvt) 150§ (5). (6) vonatkozik.

..... nevű gyermek után fizetendő térítési díj összege: **0 Ft/nap.**

12. Amennyiben a szülő nem fizeti meg a térítési díjat, a következő hónaptól az intézmény vezetője felszólító levélben értesíti a szülőt a tartozásról. A felszólítást követően sem

rendezett hátralék esetén az intézmény Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata felé továbbítja a rendezetlen számlát további intézkedésre.

13. Ha a szülő gyermekét betegség vagy más ok miatt nem hozza bölcsődébe, az intézményvezetőjénél köteles bejelenteni a távolmaradást és annak várható időtartamát, valamint a távolmaradásra okot adó körülmény megszűnését és azt, hogy a gyermek mikor veszi igénybe újból a gyermekétkeztetést. Az étkezés lemondásánál a hiányzás első napját a szülőnek fizetni kell. A lemondást minden reggel 8:00-ig tudják a szülők az irodában telefonon vagy személyesen megtenni. A bejelentést követő naptól a távolmaradás idejére mentesül a gyermekétkeztetésért fizetendő térítési díj fizetésének kötelezettsége alól a szülő vagy törvényes képviselő.

14. A bölcsőde nyáron 4 hétre, télen a két ünnep között **zárva tart a fenntartó döntése alapján.** A nyári zárás időpontjáról a szülőket február 15.-ig tájékoztatjuk. Nevelés-gondozás nélküli munkanap a bölcsődében április 21-e, vagy ha az heti pihenőnapra vagy munkaszüneti napra esik az azt követő legközelebbi munkanap.

15. A szülői felügyeletet gyakorló személy a házirendet betartja, valamint együttműködik az ellátásban közreműködő személyekkel.

16. Bölcsődénk a Gyvt.35-36.§ alapján Érdekképviseleti Fórumot működtet, melynek munkájában a szülők, a dolgozók és az Önkormányzat képviselője vesznek részt.

Az Érdekképviseleti Fórum dönt az elé terjesztett intézményi panaszokról, intézkedéseket kezdeményez. Az Érdekképviseleti Fórumnak címzett panaszt az intézményvezetőnél kell benyújtani.

17. A szülő megállapodásban foglalt, az intézmény részéről fennálló kötelezettségek elmulasztása esetén **panaszával az intézményvezetőhöz, valamint a fenntartóhoz fordulhat.**

18. A személyes adataim kezeléséről (2011.évi CXII. tv. 5.§ (1), a 1993. évi III. tv. 20§ értelmében a tájékoztatást megkaptam. Az intézmény tájékoztatott az országos rendszerbe való jelentésről. (KENYSZI)

19. Aláírással kijelentem, hogy megismertem az intézmény adatkezelési tájékoztatóját.

Szombathely,. év hó nap

Szülő/gondviselő

Bölcsődevezető

21 FELHASZNÁLT IRODALOM

- 1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 6/2016. (III. 24.) EMMI rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet módosításáról
- 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról
- 36/2016. (XII. 8.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet módosításáról

22 ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

Ezen szakmai programot Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény

Napraforgó Bölcsődéje

sámára

2018.01.01. – 2020.12.31. terjedő időszakra készítettük.

A szakmai program annak visszavonásáig érvényes a fentiekben megadott időszakon belül.

**A szakmai programot Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése
a 21/2018. (II.14.) OSZB határozatával elfogadta.**

A fenntartói legitimáció után a program életbe lép.

Módosítása a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet alapján történik.

Aktualizálása folyamatos.

2019.06.24-től vezetőváltás történt. A bölcsőde új vezetője a szakmai programot áttekintette, aktualizálta, a szükséges módosításokat elvégezte, a benne foglaltakat tudomásul vette.

A Napraforgó Bölcsőde bélyegzőjének lenyomata:

Panker-Tasnádi Andrea
bölcsődevezető